

KONSERVATORSKI NAČRT

MAPA 4

Naročnik:
Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

Ime enote:
Rafutski park z vilo

EŠD: **7917**

Seznam prilog:

1. Poročilo o sondiranju
mag. Nastja Nylander, akad. rest., kons. - rest.

Izdelovalec: mag. Nastja Nylander, akad. rest., kons. - rest.

štev kons. načrta in izvoda, kraj izdelave, datum
....., izvod _____, Ptuj, oktober 2013

KONSERVATORSKI NAČRT

Ime enote:

Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport

EŠD - evidenčna številka dediščine
7917

POROČILO O SONDIRANJU

Pripravila:

mag. Nastja Nylaander, akad. rest., kons. - rest.

štev kons. načrta in izvoda, kraj izdelave, datum
....., izvod _____, Ptuj, oktober 2013

POROČILO O SONDIRANJU

1 IZVLEČEK

Za pripravo študije prvotnega izgleda notranjosti Vile Rafut oz. rezidence in vratarnice oz. salamlika v Rafutskem parku v Novi gorici so bile izvedene sondažne raziskave. Tako je za ugotavljanje morebitne prisotnosti dekorativnih poslikav ter opleskov bilo izvedeno sondiranje v notranjščini samih stavb. Popisana je bila tudi kvadratura poslikanih opečnatih zidakov na fasadah objektov.

Zaradi mnogih adaptacij v preteklosti nismo pričakovali dekorativnih poslikav. Predvsem smo se osredotočili na odkrivanje same gradnje objekta skozi zgodovino.

POROČILO O SONDIRANJU

2 UVOD

Vila Rafut Antona Laščaka je bila zgrajena med leti 1909 in 1914. Prostorna rezidenca je zgrajena v neoislamskem slogu z minaretom. Na vhodu posestva je postavljena vratarnica - salamlik. Rezidenca je bila uničena že med prvo svetovno vojno, na kar kažejo fotografije iz leta 1916. Minaret je bil porušen, streha in notranjost naj bi pogoreli. Prva obnova naj bi se končala med leti 1928 in 1929. Po drugi svetovni vojni je vila postala družbena last in vanj se je preselil Higienski zavod in nadalje Zavod za zdravstveno varstvo, ki je pruredilo prostore in jih delno tudi prezidal.

2.1 Osnovni podatki

Sondiranje se je izvajalo 18.9. in 3.10.2013. Delalo se je 12 ur. Poseg je vodila mag. Nastja Nylander, akadem. rest., kons. – rest., sodelovala sta MCons. Nataša Jurgec Gurnick, inž. arh. in Benjamin Korošec dipl. prof. zgod. in soc..

2.2 Metode sondiranja in raziskovanja

Sondiranje se je izvajalo mehanično, s pomočjo skalpelov in dlet. Uporabljenih ni bilo nobenih kemičnih metod. Pozicija sond je bila določena glede na predhodne raziskave dokumentov, opisov in po pregledu same stavbe.

2.3 Lokacije sond

Sonde so označene od S1,.. naprej.

3 IZSLEDKI RAZISKAV

V tabeli so oznake sond, lokacije z opisom in interpretacije rezultatov sondiranja.

OPOMBE:

Pri naštevanju prisotnih plasti se ponekod v oklepajih pojavljajo zapiski kot so npr. S1 – 5. To pomeni, da je najverjetneje obravnavana plast ista, kot se pojavlja na drugih sondah iz istega dela stavbe. Vendar moramo poudariti, da so to samo domnevanja in niso dejstva. Prav tako so v oklepajih včasih zapisane letnice. To so predvidevanja, ki delno slonijo na dokazih, delno na raziskavah in niso popolnoma verjetna.

V tekstu se pojavlja beseda oplesk, ki označujejo samo eno barvo, ki nima nobenih dekoracij ali kakršnihkoli drugih ikonografsko določenih motivov. Z besedo primaren so označeni materiali ki so nastali do leta 1914, ko je bil objekt dokončan.

Barve na fotografijah ne kažejo realne slike.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, PRITLIČJE, PROSTOR 2

Prostor 2 je bil zgrajen leta 1914, v prvi svetovni vojni (1916) poškodovan, na kar kažejo novejši opečnati zidaki na zunanji fasadi. Glede na arhitekturne načrte izpred leta 1914 naj bi bil na V steni prehod v prostor 3, na Z steni pa ni bilo prehoda v 1/b. Pozicija oken na S steni in vrata na J steni ostajajo enaka.

Področje ostenj prostora je v slabem stanju. Poškodbe so predvsem prisotne na S in V steni, katerih vzrok je predvsem prisotna vlaga, ki je posledica meteorne vode, katera teče (ob nalivih) po Z steni prostora 3. Prav tako na S steni okna niso zastekljena, ampak samo zaprta z deskami. Prisotne poškodbe so: luščenje, podmehurjenje in slaba kohezija, kar povzroča drobljenje materiala.

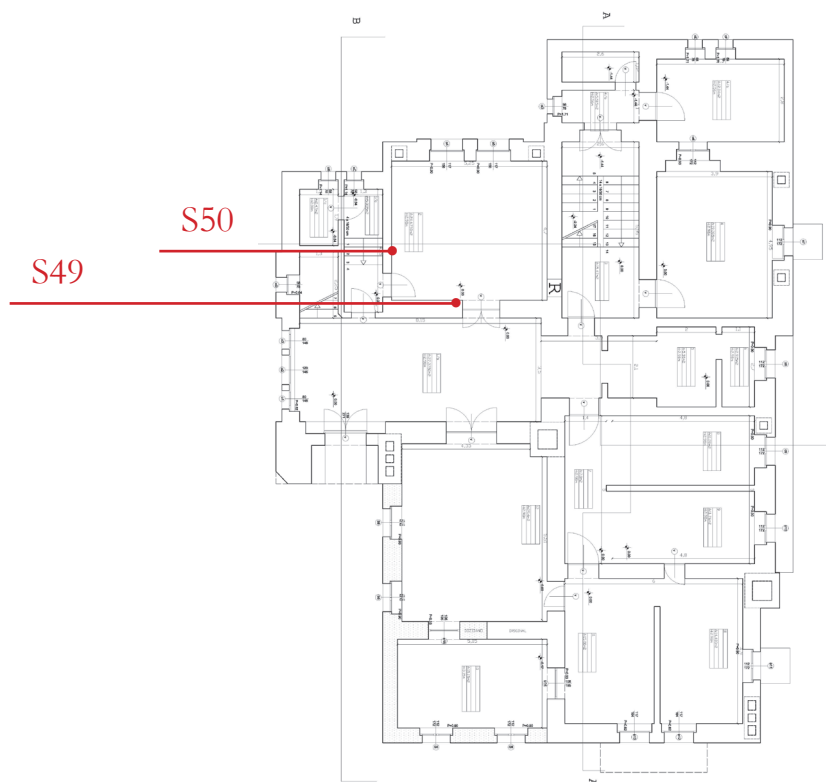
V prostoru 2 sta bili izdelani dve sondi, ki sta se omejile na J in Z steno, ki naj bi, glede na načrte pred gradnjo, doživele spremembe.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 2

J stena s sondo S49.

Z stena s sondo S50.

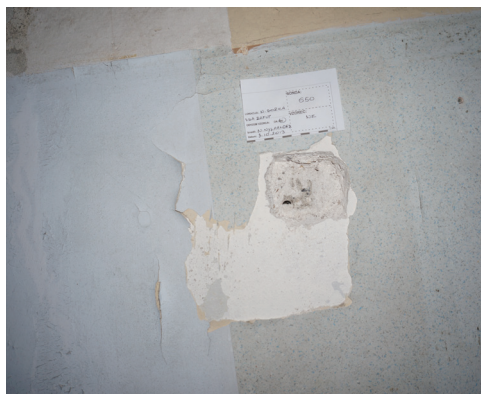

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 2

S49 na J steni.

S50 na Z steni.

OPIS SOND

Plasti:

1. sivkasto modrikast oplesk (pike) (S49, S50), 2. okrasto oranžkast oplesk (S49, S50), 3. rumen oplesk (S49, S50), 4. siv oplesk (S49, S50), 5. bel oplesk (S49, S50), 6. omet z majhnimi kamenčki in belimi skupki apna (S49, S50), 7. omet grobe sestave s kamenčki premera 0, 5cm (S49, S50), 8. za vezivno malto uporabljena malta z majhnimi črnimi kamenčki, brez opeke in z leseno deščico (S49), 9. opeka (S49) in beton (S50).

Uporabljeni materiali in materialno stanje

Na J in na Z steni se pojavljajo iste barvne plasti. Drugačna sta samo nosilca. Opečnat nosilec je uporabljen na J steni, medtem ko je na Z steni najverjetneje železobetonski. Za vezivno malto, na J steni, je bila uporabljena malta, ki vsebuje majhne črne kamenčke, delce lesa, vendar je brez koščkov opeke. Na oba nosilca je nato nanesen omet grobe sestave, s kamenčki do premera 0,5 cm in nanj omet z majhnimi kamenčki in belimi skupki apna. Ometi imajo dobro kohezijo in adhezijo z nosilcem. Prisotnih je 5 barvnih plasti. Kot prvotna se pojavlja bel oplesk, na katerega je nanesen siv. Tudi barvne plasti imajo še kar dobro kohezijo in adhezijo med seboj.

Ugotovitev: Glede na to, da je na opeko in beton nanesen omet grobe sestave in ker ni prisotnih primarnih barvnih plasti, bi lahko področje okoli vrat in na Z steni označili kot prenovljeno. Najverjetneje so v preteklosti odstranili primarne barvne plasti in starejši omet. Nosilec in vezivna malta sta ostala najverjetneje ista, čeprav malta na tem področju ne vsebuje koščkov opeke.

UGOTOVITVE

Glede na fotografije, ki so nastale po prvi svetovni vojni, področje, kjer so bile izdelane sonde ni bilo porušeno leta 1916, vendar najverjetneje samo poškodovano. Drugačen primer je S stena, ki je bila, glede na fotografije popolnoma porušena. Ponovno pozidali so jo najverjetneje med leti 1928 in 1929.

Na J in Z steni, v področju sond, prav tako ni prisotnih primarnih ometov in opleskov, ki so vidni v nadstropju stavbe. Najverjetneje pa sta oba nosilca še iz časov nastanka same stavbe (1914), kar potrjuje vezivna malta pri S49, ki je zelo podobne sestave, kot tista v nadstropju stavbe.

Prisotne plasti prostora 2

Glede na same sonde, smo lahko približno določili primarno prisotne plasti v prostoru 2, ki pa so, razen nosilca in vezivne malte, najverjetneje poznejšega nastanka.

Nosilec: Primarni nosilec iz polne opeke na J steni in beton na Z steni.

Vezivna malta med opekami: Primarna apnena malta z majhnimi črnimi kamenčki in delčki lesa.

Omet: Prvotno uporabljen omet v prostoru je apnen omet grobe sestave s kamenčki premera do 0, 5 cm. Sledi omet z majhnimi kamenčki in belimi skupki apna.

Oplesk: Bel oplesk, ki je morda bil uporabljen samo za podlago za drug prisoten, siv oplesk.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, PRITLIČJE, PROSTOR 3

Prostor 3 je bil zgrajen leta 1914. Ni znano ali je bil v prvi svetovni vojni (1916) poškodovan. Glede na arhitekturne načrte izpred leta 1914 je bil na J steni načrtovan prehod v prostor 1/n premaknjen bolj proti V steni, na Z steni pa naj bi po načrtih obstajal prehod v prostor 2.

Področje ostenj prostora je v zelo slabem stanju. Poškodbe so predvsem prisotne na Z in V steni, katerih vzrok je predvsem prisotna vlaga, ki je posledica meteorne vode, katera teče, ob nalivih, po ostenju prostora 3. Nekoliko manj je prizadeto območje J stene. Po celotnem območju je prisotno luščenje barvnih plasti, razrahljanost ometov, razslojevanje in prisotne so soli. Posledično se plasti drobijo in pri odkrivanju odpadajo.

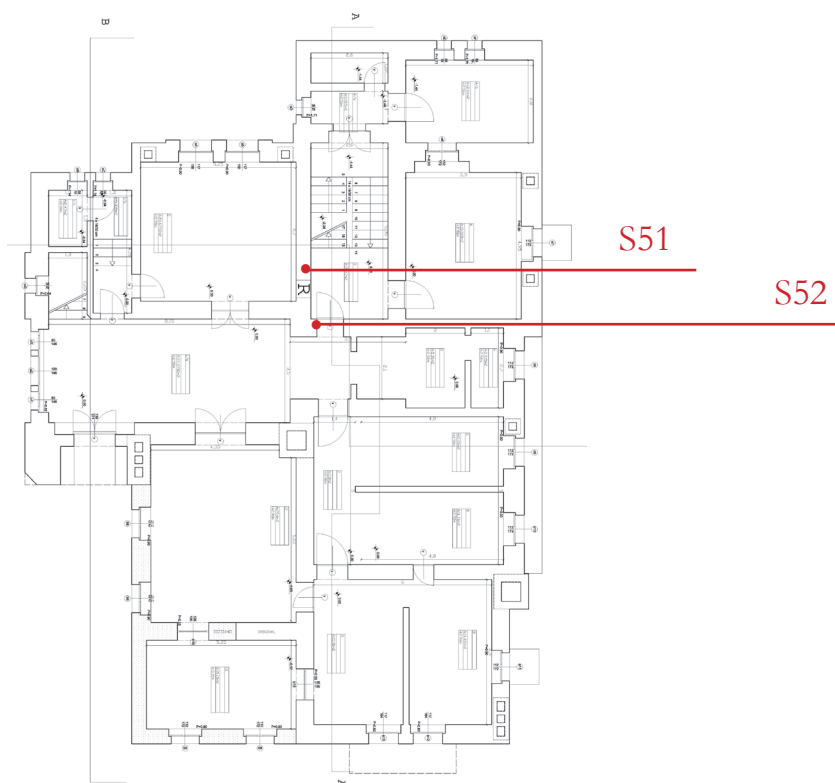
V prostoru sta bile izdelani dve sondi, S51 in S52 na področjih, kjer je največja verjetnost, da so še prisotne primarne barvne plasti.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 3

Z stena s sondo S51.

J stena s sondo S52.

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 3

S51 na J steni.

S52 na Z steni.

OPIS SOND

Plasti: 1. sivkasto modrikast oplesk (pike) (S51, S52), 2. rumen oplesk (S51, S52), 3. zelen oplesk (S51, S52), 4. oranžkast oplesk (S51, S52), 5. okrašt oplesk (S51, S52), 6. fin omet z majhnimi kamenčki in belimi skupki apna (S51, S52), 7. omet grobe sestave s kamenčki premera 0,7 cm in koščki opeke in belimi skupki apna (S51, S52), 8. za vezivno malto uporabljena malta z majhnimi črnimi kamenčki in belimi skupki apna (S51), pri S52 uporabljena ista malta kot za omet 7., 9. opeka (S51), svetlejša opeka (s52).

Uporabljeni materiali in materialno stanje

Na J steni ni več prisotnega primarnega nosilca, ki je obstajal v preteklosti. Uporabljena je opeka, vendar svetlejša, kot tista na Z steni. Za vezivno malto na J steni je uporabljena malta iste sestave, kot za omet 7., medtem ko je na Z steni uporabljena podobna vezivna malta, ki se pojavlja v nadstropju, kot primarna vezivna malta. Na J in na Z steni se pojavljajo iste barvne plasti. Ometi na J steni imajo še kar dobro kohezijo in adhezijo, medtem ko imajo tisti na J steni zelo slabo adhezijo z nosilcem in slabo kohezijo. Posledično se drobijo in odpadajo. Prisotnih je 5 barvnih plasti. Kot prvotna se pojavlja okrašt oplesk, na katerega je nanesen oranžkast oplesk. Tudi barvne plasti na J steni imajo še kar dobro kohezijo in adhezijo med seboj, medtem ko so tiste na Z steni v slabšem stanju.

Ugotovitev: Glede na to, da je na opeko in beton nanesen omet grobe sestave in ker ni prisotnih primarnih barvnih plasti, bi lahko področje okoli vrat in na Z steni označili kot prenovljeno. Najverjetneje so v preteklosti odstranili primarne barvne plasti in starejši omet na Z steni. Nosilec in vezivna malta pa sta ostala najverjetneje ista, čeprav malta na tem področju ne vsebuje koščkov opeke. J stena je bila predelana, kar je vidno po ometih in svetlejši opeki.

UGOTOVITVE

Glede na fotografije, ki so nastale po prvi svetovni vojni, področje, kjer so bile izdelane sonde ni bilo porušeno leta 1916, vendar najverjetneje poškodovano. Na J in Z steni, v področju sond, ni prisotnih primarnih ometov in opleskov, ki so vidni v nadstropju stavbe. Najverjetneje je nosilec na Z steni še iz časov nastanka same stavbe (1914), kar potrjuje vezivna malta pri S51, ki je zelo podobne sestave, kot tiste v nadstropju stavbe, medtem ko je bila J stena ponovno pozidana. Najverjetneje z namenom premika vrat, ki vodijo v prostor 1/n bolj proti Z steni.

Prisotne plasti prostora 3

Glede na same sonde, smo lahko približno določili prisotne plasti v prostoru 3.

Nosilec: Svetlejša polna opeka na J steni in primarna temnejša polna opeka na Z steni.

Vezivna malta med opekami: Primarna apnena malta z majhnimi črnimi kamenčki in belimi skupki apna na Z steni, medtem ko je na J steni uporabljena ista malta kot za grob omet.

Omet: Apnen omet grobe sestave s kamenčki premera do 0,7 cm. Sledi omet z majhnimi kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna. Poznejšega nastanka.

Oplesk: Okrašt oplesk.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, PRITLIČJE, PROSTOR 11

Prostor 11 je bil zgrajen leta 1914. Ni znano ali je bil v prvi svetovni vojni (1916) poškodovan. Zunanja podoba fasade kaže na to, da se je skozi zgodovino spreminjalo področje okoli okna na J steni.

Področje ostenj prostora je v slabem stanju. Poškodbe so prisotne predvsem do metra višine, katerih vzrok je dvigajoča se vlaga s tal. Posledično se barvne plasti luščijo in odpadajo.

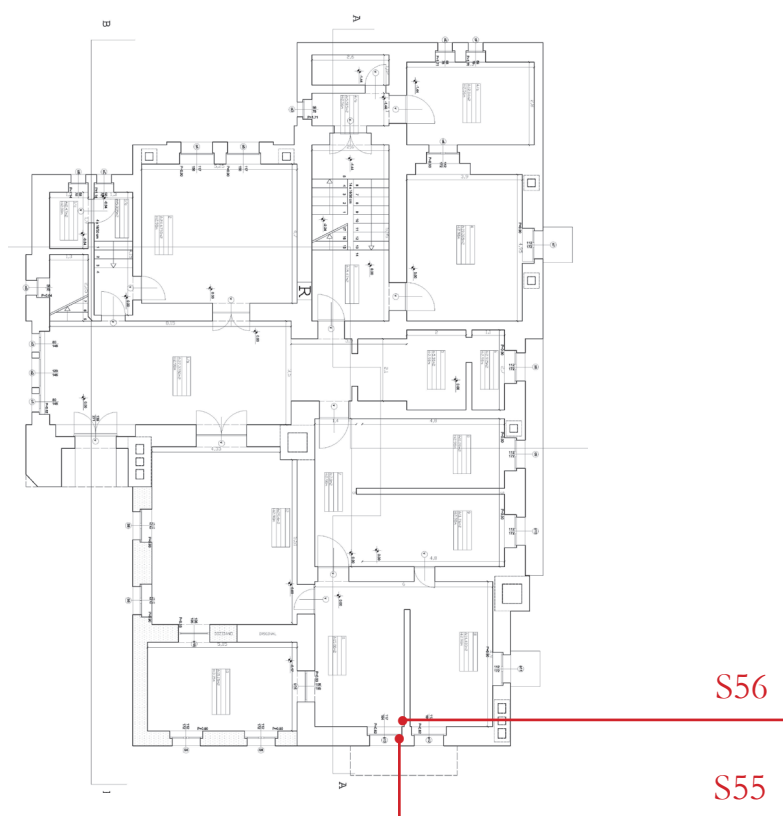
V prostoru sta bile izdelani dve sondi, S55 na J steni in S56 na V steni. Na teh področjih obstaja največja verjetnost, da je prišlo v preteklosti do predelav.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 11

J stena s sondo S55.

V stena s sondo S56.

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 11

S55 na J steni.

Detalj S55 na J steni.

S56 na V steni.

OPIS SOND

Plasti:

S55: 1. sivkasto modrikast oplesk (pike), 2. svetlo siv oplesk, 3. okrašt rjav oplesk, 4. bel oplesk, 5. rumen oplesk, 6. omet z majhnimi kamenčki in belimi skupki apna, 7. omet grobe sestave, 8. vezivna malta z kamenčki in belimi skupki apna, 9. opeka in kamen, 10. primarni opleski ostenja odprtine, 11. omet z majhnimi kamenčki, belimi skupki apna in majhnimi koščki opeke, 12. opeka in kamen.

S56: 1. sivkasto modrikast oplesk (pike), 2. svetlo okrašt oplesk, 3. fin omet, 4. oranžkast omet grobe sestave s kamenčki premera do 0,5 cm in koščki opeke, 5. zračna opeka.

Uporabljeni materiali

Na J steni smo odkrili ostenje odprtine. Nosilec je opeka, ki je vezana z apneno malto, kateri so bili dodani majhni kamenčki in majhni koščki opeke. Malta vsebuje tudi bele skupke apna. Ta vezivna malta je uporabljena tudi za primaren omet, na katerega so nanesene primarne barvne plasti, ki se nadaljujejo v ostenje. Te niso prisotne levo od ostenja, saj je bilo področje, najverjetneje zaradi predelave V stene, popolnoma prenovljeno. Na pozidanem področju je za nosilec uporabljena polna opeka in kamen. Na V steni je za nosilec uporabljena zračna opeka in ometi (3. in 4.), ki so novejšega nastanka, ter samo nekaj barvnih plasti. Področje J stene je bilo v preteklosti zagotovo predelano.

Materialno stanje

Vse prisotne plasti imajo še kar dobro adhezijo in kohezijo. Na področju odkritega ostenja pa je na barvnih plasteh prisotna siga.

POROČILO O SONDIRANJU

UGOTOVITVE

Odkritje ostenja odprtine na J steni

Na J steni smo odkrili ostenje odprtine, ki je obstajalo leta 1914. Prisotni so primarni opleski in opleski, ki se pojavljajo tudi v nadstropju.

S55 na J steni.

Razvoj in predelava prostora 11

Glede na fotografije, ki so nastale po prvi svetovni vojni, ne moremo določiti ali je bila J stena poškodovana. Je pa zagotovo prišlo do prenavljanja tega področja, saj se na zunanji fasadi zelo lepo vidi, da je uporabljena novejša opeka, kot v okolici. Ta je tudi nekoliko bolj kvalitetnejša kot tista uporabljena za pozidavo teras, ki se je dogodilo po 2. svetovni vojni, saj v 1. sv. vojni področje teras, glede na fotografije, ni bilo poškodovano.

S temi podatki bi lahko približno določili kdaj so bili nanesti določeni ometi v sami stavbi. Tako je bilo področje odprtine najverjetneje predelano po drugi svetovni vojni, ko so odprtino, ki je najverjetneje vodila na vrt, spremenili v okensko. Uporabljen je namreč omet grobe sestave, ki se pojavlja tudi v prostoru 15 na področju pozidane odprtine oz. niše. Kako je bilo obnovljeno področje po prvi svetovni vojni ni znano. Po drugi sv. vojni so pozidali tudi teraso s polno opeko, ki je podobnih dimenzij, vendar je izvedba same gradnje manj kvalitetna, kot tista, ki je vidna na zunanji fasadi te stene. Nazadnje so uporabili še zračno opeko na V steni, za katero so uporabili vezivno malto grobe sestave, ki vsebuje tudi koščke opeke in ima posledično oranžkast odtenek.

Prisotne plasti prostora 11

Glede na same sonde, lahko približno določimo prisotne plasti v prostoru 11.

Nosilec: Svetlejša zračna opeka na V steni in primaren mešan nosilec (polna opeka in kamen) na J steni.

Vezivna malta med opekami: Primarna apnena malta z majhnimi črnimi kamenčki in belimi skupki apna na J steni, razen pozidave, medtem ko je na V steni uporabljena ista malta kot za grob omet na isti steni.

Omet: Na J steni je to primaren apnen omet z majhnimi kamenčki, belimi skupki apna in majhnimi koščki opeke, medtem ko je na V steni uporabljen oranžkast omet grobe sestave s kamenčki premera do 0,5 cm in koščki opeke.

Oplesk: Na V steni je to svetlo okrašt oplesk, medtem ko se na J steni pojavljajo primarni opleski iz same stavbe, ki so bili nanesti že ob prvi gradnji.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, PRITLIČJE, PROSTOR 12

Prostor 12 je bil zgrajen leta 1914. Ni znano ali je bil v prvi svetovni vojni (1916) poškodovan. Glede na arhitekturne načrte izpred leta 1914, na V steni, bliže J steni, ni bil načrtovan prehod v prostor 11. Na istih načrtih pa je viden, na V steni, prehod v prostor N7, ki danes ni prisoten. Z in J stena sta bile v času po 2. sv. vojni delno ponovno pozidani.

Področje ostenj prostora je v slabem stanju. Poškodbe so prisotne predvsem do metra višine, katerih vzrok je predvsem dvigajoča se vlaga s tal. Posledično se barvne plasti luščijo in odpadajo.

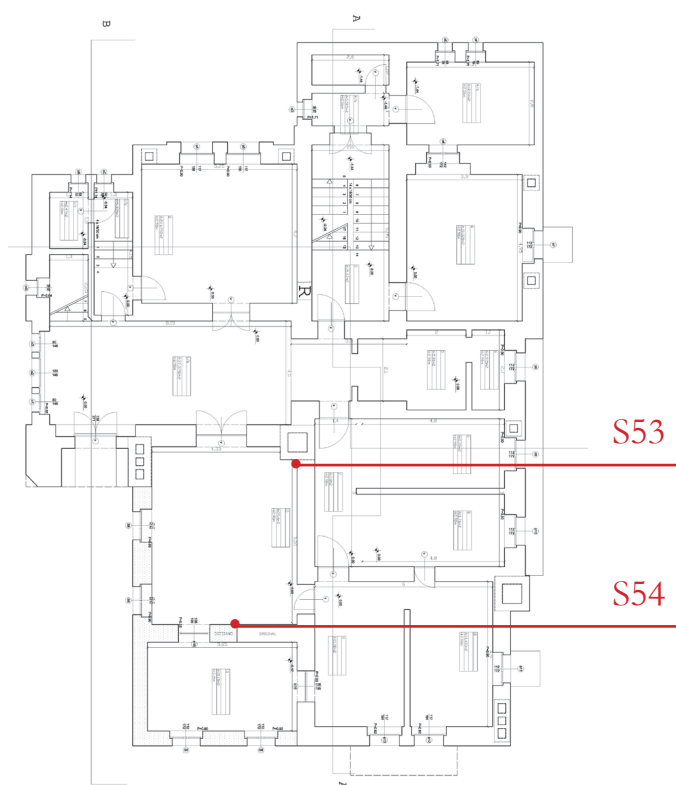
V prostoru sta bile izdelani dve sondi, S53 na V steni in S54 na J steni. Na teh področjih obstaja največja možnost, da je prišlo v preteklosti do predelav.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 12

V stena s sondo S53.

J stena s sondo S54.

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 12

S53 na V steni.

S54 na J steni.

OPIS SOND

Plasti:

1. sivkasto modrikast oplesk (pike) (S53) in bel oplesk zgoraj (S53, S54), 2. sivo roza oplesk (S53), 3. bel oplesk (S53, S54), 4. siv oplesk (S53), 5. okrašt oplesk (S53), 6. bel oplesk (S53, S54), 7. zelen oplesk (S53, S54), 8. rumen oplesk (S53, S54), 9. omet z majhnimi kamenčki in belimi skupki apna (S53, S54), 10. omet grobe sestave s kamenčki do 0,5 cm premera, koščki opeke in belimi skupki apna (S53, S54), 11. vezivna malta s kamenčki in belimi skupki apna (S53), 12. polna opeka (S53, S54)

Uporabljeni materiali in materialno stanje

Na J steni (S54) smo odkrili, da je področje, kjer naj bi bila v preteklosti odprtina, pozidano s polno opeko. Kot vezivna malta je uporabljena malta iste sestave kot za grob omet 9.. Ni pa prisotne vezivne malte med opeko, ki se pojavlja na levi strani sonde S53, na V steni. Na V steni, ki je zgrajena iz polne opeke je uporabljena vezivna malta s kamenčki in belimi skupki apna (9.). Zgornje novejšje barvne plasti, ki se pojavljajo na ostenju prostora 12 imajo nekoliko slabšo adhezijo med seboj in se zato posledično lupijo ter odpadajo. Starejše plasti in ometi pa imajo boljšo adhezijo med seboj in dobro samo kohezijo.

Ugotovitev: Področje J stene je bilo, najverjetneje po drugi svetovni vojni popolnoma predelano, medtem ko je na V steni najverjetneje takrat bil pozidan prehod v prostor 7.

UGOTOVITVE

Področje J stene je bilo v preteklosti predelano. Pozidano je bilo ostenje odprtine, ki je najverjetneje obstajala pred 1. sv. vojno. Vzhodna stena na področju morebitnih vrat, ki so vodila v prostor 7, je bila v preteklosti predelana. Najverjetneje je vzrok pozidava vratne odprtine med prostoroma 12 in 7, ki je bila izrisana na arhitekturnem načrtu izpred leta 1914.

Prisotne plasti prostora 12

Glede na same sonde, smo lahko približno določili prisotne plasti v prostoru 12.

Nosilec: Primarna temnejša polna opeka na V steni (leva stran sonde) in svetlejša polna opeka na J steni, v območju prezidave.

Vezivna malta med opekami: Primarna apnena malta z majhnimi črnimi kamenčki in belimi skupki apna na V steni, razen pozidave, medtem ko je na J steni uporabljena malta grobe sestave s kamenčki do 0,5 cm premera, koščki opeke in belimi skupki apna.

Omet: Na J in V steni je na območju sond to omet grobe sestave s kamenčki do 0,5 cm premera, koščki opeke in belimi skupki apna. Temu sledi omet z majhnimi kamenčki in belimi skupki apna.

Oplesk: Na obeh stenah se v območju sond pojavlja, kot prvotno prisotna barvna plast, rumen oplesk, katerega sledi zelen oplesk.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, PRITLIČJE, PROSTOR HODNIKA MED 18 IN 14a

Prostor hodnika je bil zgrajen leta 1914. Ni znano ali je bil v prvi svetovni vojni (1916) poškodovan. Glede na arhitekturne načrte izpred leta 1914 se do danes ni spremenil.

Področje ostenj prostora je v zadovoljivem stanju, glede na nekatere ostale prostore. Poškodbe so prisotne predvsem na ostenju, pri tleh, in so posledica meteorne vode, ki, ob nalivih, teče po stopnišču in tako zalije dele tega prostora. Poškodbe so vidne kot luščenje in podmehurjenost barvne plasti.

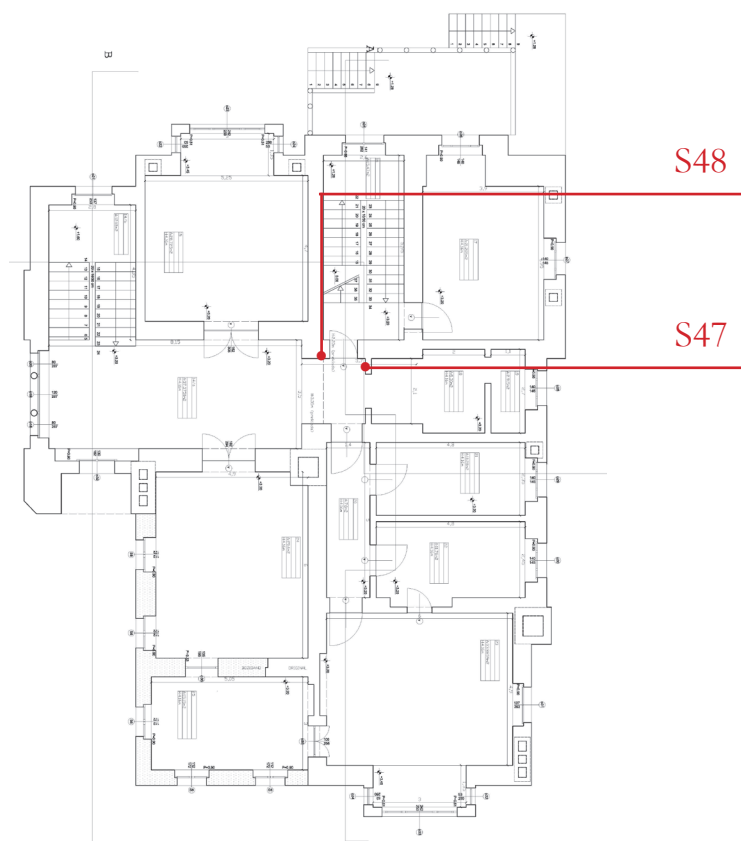
Sondi S48 in S47 sta izdelani na hodniku v prvem nadstropju, med prostoroma 18 in 14a, na S in V steni. Namen je bil odkriti primarne plasti.

OZNAČBE SOND V PROSTORU NA HODNIKU

V stena s sondo S47.

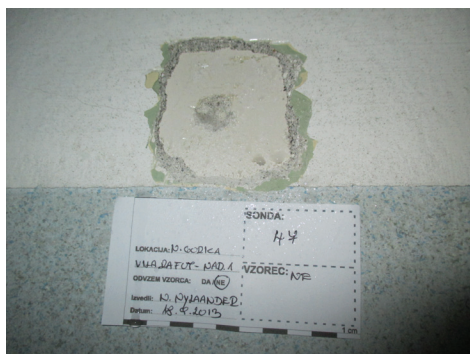

S stena s sondo S48.

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND NA HODNIKU MED PROSTOROMA 18 IN 14a

S47 na S steni.

S48 na V steni.

OPIS SOND

Na področju S in V stene hodnika smo sondirali samo z namenom odkrivanja primarnih ometov in barvnih plasti, ki se pojavljajo drugod po objektu. Te so prisotne na S in V steni, kar dokazuje tudi njihova naključnost, ki se je dogodila z namenom nanosa novejših plasti.

Uporabljeni materiali

Prisoten je primaren omet s kamenčki, belimi skupki apna in koščki opeke, na katerega je nanesen bel oplesk, okrašt oplesk in nato tanek sloj belega opleska. Te plasti so naključane, z namenom nanosa novejšega ometa, ki vsebuje kamnčke in bele skupke apna.

Materialno stanje

Same plasti v hodniku, na območju sond, imajo še kar dobro adhezijo z nosilcem in dobro samo kohezijo. Nekoliko slabše stanje je v področju spodnjega dela ostenja, kjer je prisotna vlaga, ki je posledica kopičenja meteorne vode, ki teče, ob nalivih, iz nadstropja po stopnicah.

UGOTOVITVE

Razvoj in predelava hodnika med prostoroma 18 in 14a

Glede na arhitekturne načrte izpred leta 1914 in današnjim stanjem, na hodniku med prostoroma 18 in 14/a, ni prišlo do predelav ostenij. Prostor je bil samo prenovljen oz. so bile na primarne plasti nanesele novejši ometi in barvne plasti. Pod njimi je še vedno prisoten primaren omet in primarne barvne plasti, ki so naključane.

Prisotne plasti hodnika med prostoroma 18 in 14a

Glede na same sonde, smo lahko približno določili prisotne plasti na hodniku.

Omet: Na S in V steni je to primaren apnen omet z majhnimi kamenčki, belimi skupki apna in majhnimi koščki opeke.

Oplesk: Na S in V steni je to primaren bel oplesk, kateri je bil morda samo podlaga za sledeči okrašt oplesk. Temu sledi tanek sloj belega opleska.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, PRVO NADSTROPJE, PROSTOR 14a

Prostor 14a je bil zgrajen leta 1914. Glede na fotografije, ki so nastale po prvi svetovni vojni (1916) ni bil poškodovan. Glede na arhitekturne načrte izpred leta 1914 se do danes ni dosti spremenil. Morda so samo vrata na J steni prostora premaknjena nekoliko bolj proti Z steni.

Področje ostenj prostora je v zadovoljivem stanju, glede na nekatere ostale prostore. Vidno so prisotne manjše poškodbe, kot je luščenje barvne plasti in manjše razpoke, medtem ko smo pri odkrivanju odkrili, da imajo nekatere plasti slabšo kohezijo in adhezijo med seboj - se drobijo in posledično odpadajo pri odkrivanju.

Na S steni so bile izdelane sonde S33, S34 in S32 ter S35 pri oknu na Z steni. Na stropu je bila izdelana sonda S31 in na J steni sonda S37.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 14a

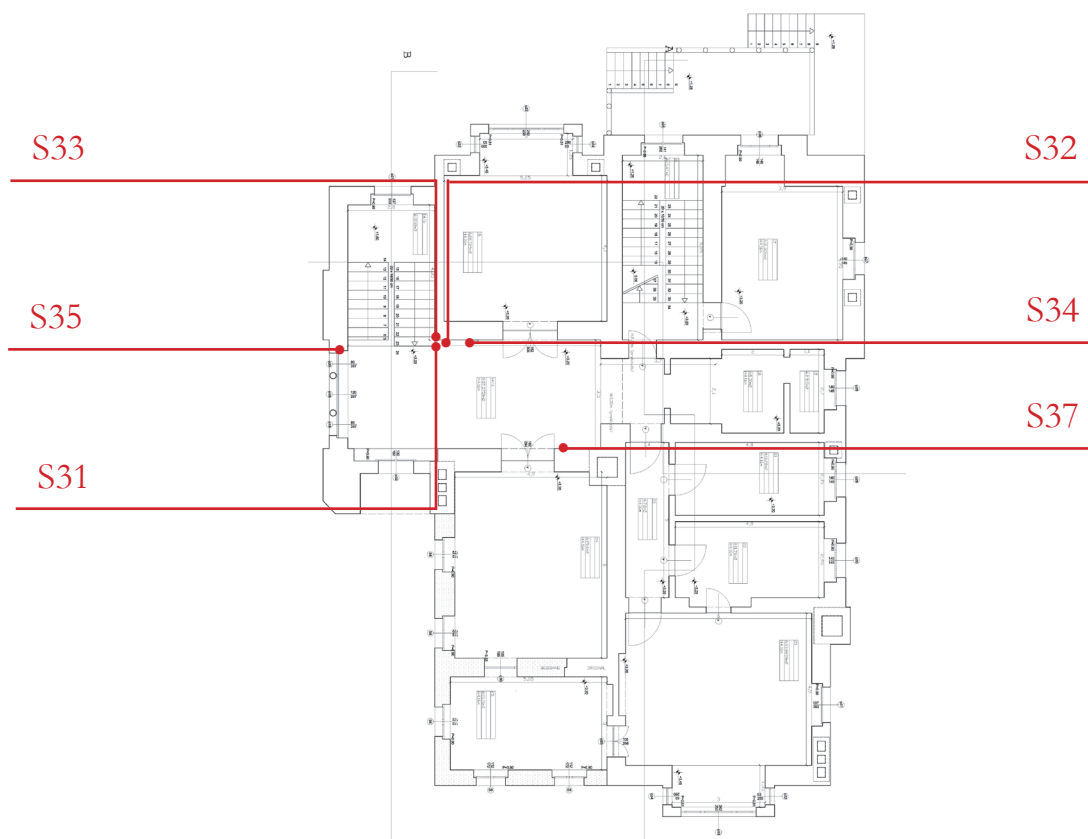
J stena s sondam S32, S35 ter S31 na stropu.

S stena s sondama S33 in S34.

J stena s sondo S37.

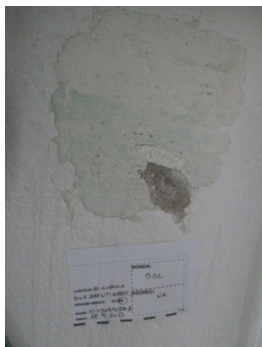

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 14a

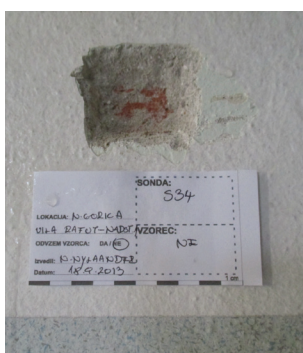
S31 na stropu.

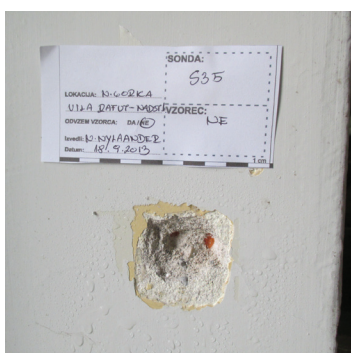
S32 na S steni.

S33 na S steni.

S34 na S steni.

S35 na S steni, pri oknu.

S37 na J steni, levo od vrat.

OPIS SOND

Plasti:

S31 na stropu: 1. bel oplesk, 2. okrast oplesk, 3. svetlo okrast oplesk, 4. bel oplesk, 5. omet s kamnčki in belimi skupki apna, 6. opeka.

S32 in S34: 1. bel oplesk (S32, S34), 2. zelenkast oplesk (S32, S34), 3. okrast oplesk (S32, S34), 4. bel oplesk (S32), 5. izravnalna cementna masa, debeline 0,2 cm (S32), 6. bel oplesk (S32), 7. omet s kamnčki in belimi skupki apna (S32, S34), 8. opeka (S34).

S33: 1. poslikava - na sivkast oplesk naslikane modre pike - spodnji pas in zgoraj bel oplesk, 2. bel oplesk, 3. bel oplesk, 4. okrast oplesk, 5. zelen oplesk, 6. poslikava - na spodnjem pasu, ki ima svetlo okrast oplesk so naslikani z valjčkom rjavi vzorci in zgoraj črta v rjavi barvi, nakar se nadaljuje v bel oplesk, 7. omet s kamnčki in belimi skupki apna, 9. morebitna poslikava - na zelo malem fragmentu sta vidni dva opleska - svetlo in temnejšo siv oplesk, 10. bel oplesk, 11. omet s kamnčki, koščki opeke in belimi skupki apna in skupki mivke.

S35 pri oknu: 1. modrikasto bel oplesk, 2. zelenkast oplesk, 3. okraсто oranžkast oplesk, 4. bel oplesk, 5. omet grobe sestave s kamnčki do 0,4 cm premera in belimi skupki apna, debeline okoli 1 cm.

S37: 1. bel oplesk, 2. zelenkast oplesk, 3. okrast oplesk, 4. bel oplesk, 5. bel oplesk, 6. omet grobe sestave s kamnčki premera do 0,5 cm, koščki opeke in belimi skupki apna, 7. omet s kamnčki, koščki opeke in belimi skupki apna na levi strani, 8. polna opeka na lev strani sonde in zračna opeka na desni strani sonde.

Uporabljeni materiali

S sondiranjem smo odkrili, da so samo pri S33 prisotne še primarne plasti, ki jih srečujemo drugod po objektu. To je omet s kamnčki, koščki opeke, skupki mivke in belimi skupki apna. Temu sledi bel oplesk in morebitna poslikava, kjer sta prisotni dve barvi - svetlo in temnejšo siva.

POROČILO O SONDIRANJU

Na J steni smo pri S37 odkrili, da je bila le ta predelana v območju vrat. Na levi strani sonde je namreč še prisoten primaren nosilec s primarno vezivno malto z majhnimi kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna, medtem ko se na desni strani sonde pojavlja novejša zračna opeka in omet grobe sestave. Stena je bila predelana v območju vrat. Najverjetneje so bila, v preteklosti, vrata pozicionirana na območju, kjer so bila izrisana pred letom 1914 oz. je bila odprtina nekoliko bolj premaknjena proti V strani. Drugod po ostenju so prisotni novejši ometi in barvne plasti.

Materialno stanje

Adhezija in kohezija prisotnih plasti v območju sondiranja je zadovoljiva. Na ostalem ostenju pa je prisotno luščenje novejših plasti, kar je najverjetneje posledica prisotne vlage v samem prostoru .

UGOTOVITVE**Prisotnost morebitne poslikave.**

S sondo S33 smo odkrili zelo majhen fragment barvne plasti (plast 9.), kjer se pojavljata dve barvi - temno in svetlo siva. Plast je označena kot morebitna poslikava. Potrditev prisotnosti le te je lahko mogoča samo z obsežnim sondiranjem v prihodnosti.

Fragment pri S33.

Predelava J stene v območju vrat.

Glede na načrte izpred leta 1914 naj bi vrata na J steni bila pozicionirana nekoliko bolj proti V strani. Domneva, da je prišlo do predelave, je bila dokazana s sondo S37. Na področju bližje vratom je namreč uporabljena zračna opeka, medtem ko je primaren nosilec na levi strani sonde polna opeka. Zračno opeko so v objektu uporabljali za predelavo po drugi svetovni vojni. Tako so najverjetneje vrata po drugi svetovni vojni premaknili bolj proti Z strani. Zakaj je prišlo do te spremembe, ni znano.

Razvoj in predelava prostora 14a.

Glede na fotografije, ki so nastale po prvi svetovni vojni, ne moremo določiti, ali je bil prostor v prvi svetovni vojni poškodovan. Je pa zagotovo prišlo do prenavljanja tega področja, saj na nekaterih področjih sondiranja ni prisotnih primarnih plasti, ki se pojavljajo drugod po objektu. Le te so prisotne samo pri S33. Predelava na J steni okoli vrat pa se je najverjetneje dogodila po drugi svetovni vojni, saj je prisotna zračna opeka.

Prisotne plasti prostora 14a

Glede na same sonde, smo lahko približno določili prisotne plasti v prostoru 14a.

Nosilec: Primarna polna opeka na S in J steni, razen predelave, kjer je uporabljena zračna opeka.

Vezivna malta med opekami: Primarna apnena malta z majhnimi črnimi kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna na J (razen pozidave) steni in delu S stene (S33), medtem ko je na stropu in drugod uporabljena malta z kamenčki in belimi skupki apna.

Omet: Primaren apnen omet, ki se pojavlja drugod po objektu kot omet izdelan že med leti 1909 in 1914 je prisoten samo na S steni (S33). Drugod je uporabljen omet z majhnimi kamenčki in belimi skupki apna, medtem ko je pri oknu (S35) uporabljen omet grobe sestave s kamenčki in belimi skupki apna.

Oplesk: Na S steni, pri S33 je to primaren bel oplesk, kateremu sledi morebitna poslikava (S33 - 9.), medtem ko se drugod po ostenju pojavljajo, kot prvotno prisotni, beli opleski, katerim sledijo okrasti opleski.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, STOPNIŠČE, PROSTOR 14b

Stopnišče je bilo že prisotno leta 1914. Glede na arhitekturne načrte izpred 1914 in danes, ni dosti spremenjeno. Razlika je samo v tem, da je na V steni v starejšem načrtu izrisana nekakšna odprtina ali niša. V prvi svetovni vojni je bil poškodovan, glede na fotografije, samo kot med S in Z steno.

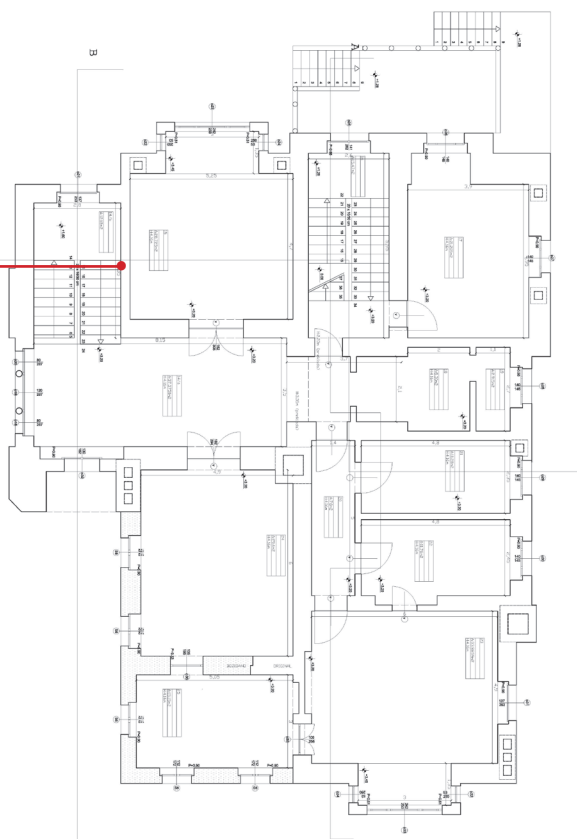
Področje ostenj stopnišča je v zadovoljivem stanju, glede na nekatere ostale prostore. Ometi imajo dobro adhezijo z nosilcem, vse plasti imajo dobro kohezijo.

Izdelana je bila sonda S36 na V steni stopnišča, kjer naj bi v preteklosti obstajala odprtina ali niša in če ni, kakšne so primarne plasti iz prve faze gradnje stavbe med leti 1909 in 1914. Morebitna odprtina se je odkrivala v prostoru 15 s sondama S40 in S41.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 14b

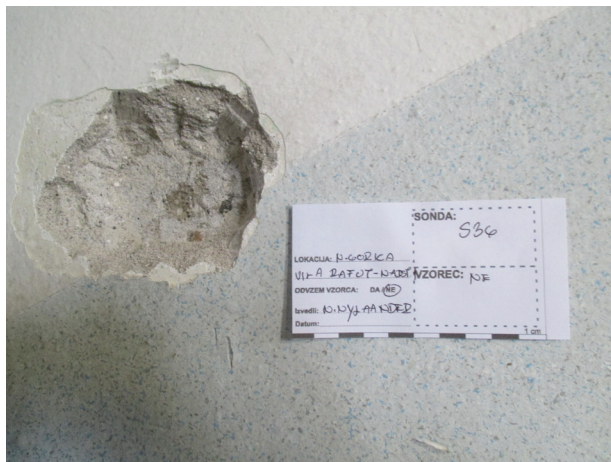
V stena stopnišča s sondo S36.

S36

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 14b

S36 na stopnišču V stene.

OPIS SONDE S36

Plasti: 1. bel oplesk, 2. zelenkast oplesk, 3. okrast oplesk, 4. bel oplesk, 5. bel oplesk, 6. omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna.

Uporabljeni materiali

Nosilca nismo odkrivali, saj je iz prostora 15 vidno, da je to opeka. Prisoten je primaren omet, ki ima debelino nekje 2 cm. Nanj je nanesen primaren oplesk v beli barvi in nanj okrast oplesk. Glede na to, da ni prisotne barvne plasti, ki bi imela sijaj in ker ni naključne barvne plasti, obstaja možnost, da so bile barvne plasti in ometi ostenja v nedoločenem času prenovljeni. Vendar je prisoten primaren omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna, ki bi lahko bili še iz prve faze nastanka prostora (1909 - 1914).

Materialno stanje

Sam prostor je v zadovoljivem stanju. Plasti V stene imajo dobro adhezijo med seboj in dobro kohezijo.

UGOTOVITVE

Razvoj in predelava prostora 14b

Glede na sondo, ki smo jo izdelali v prostoru 14b je bilo področje V stene stopnišča, najverjetneje po drugi svetovni vojni prenovljeno. Še vedno pa je prisoten primaren omet, ki kaže na to, da je najverjetneje obstajalo področje stopnišča že v začetni fazi gradnje v istem stanju, kot prisotno danes.

Prisotne plasti prostora 14b

Glede na same sonde, smo lahko približno določili prisotne plasti v prostoru 14b.

Omet: Apnen omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna. Najverjetneje mu je dodano tudi malo cementa.

Oplesk: Primaren bel oplesk.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, PRVO NADSTROPJE, PROSTOR 15

Prostor 15 je bil že prisoten leta 1914. Glede na arhitekturne načrte izpred 1914 in danes, ni dosti spremenjen. Razlika je samo v tem, da je na Z steni v starejšem načrtu izrisana nekakšna odprtina ali niša. V prvi svetovni vojni je bila poškodovana, glede na fotografije, S stena prostora. Na V steni danes ni prisotne niše, ki je izrisana na starem načrtu.

Področje ostenj prostora 15 je v zelo slabem stanju. Ometi in vsi opleski imajo zelo slabo kohezijo in pri odkrivanju odpadajo. Vzrok lahko iščemo v samem stanju prostora, katerega V stena je skoraj popolnoma uničena, saj po njej teče voda iz stopnišča. Vse ostale stene in strop pa so napojeni z vlago.

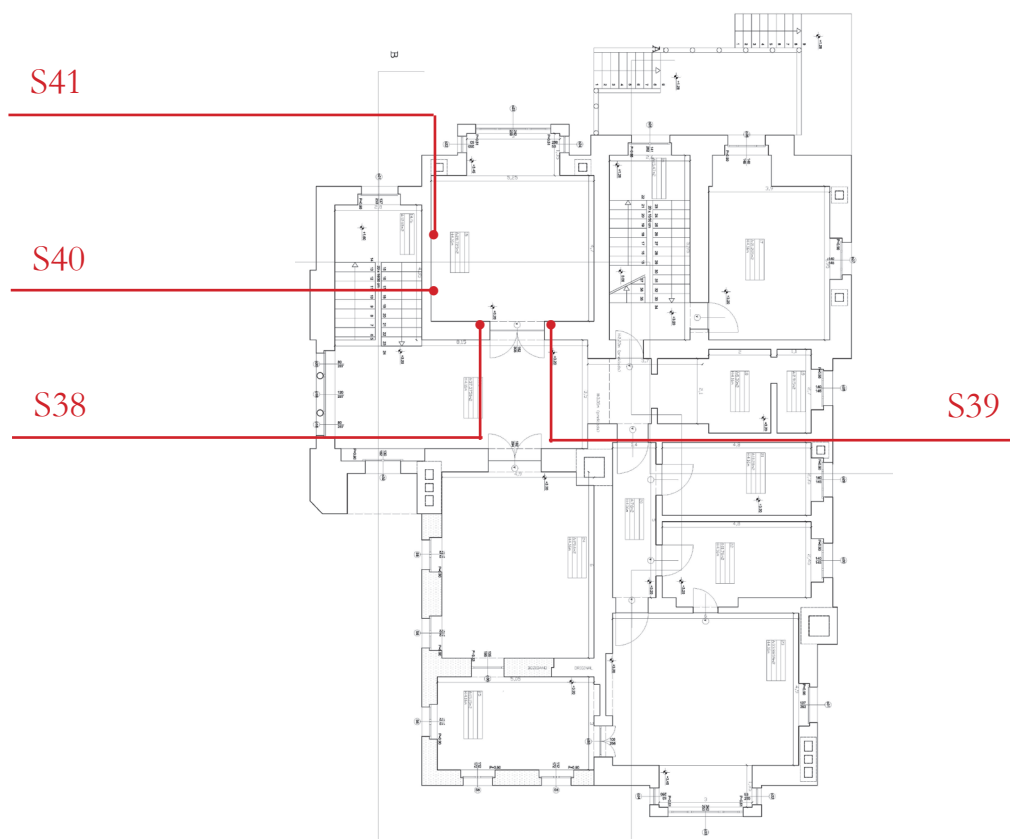
Izdelana sta bili sondi S38 in S39 na J steni in sondi S40 in S41 na področju, kjer naj bi v preteklosti obstajala odprtina ali niša, ki je izrisana na načrtu izpred leta 1914.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 15

J stena s sondama S38 in S39.

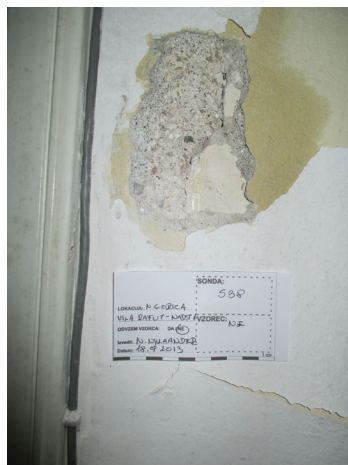

Z stena s sondama S40 in S41.

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 15

S38 na J steni, desno od vrat.

S39 na J steni, levo od vrat.

S40 na Z steni.

S41 na Z steni.

OPIS SOND

Plasti: J stena: 1. bel oplesk (S38, S39), 2. zelo svetel okrast oplesk (S38, S39), 3. okrast oplesk (S38, S39), 4. omet s kamenčki in belimi skupki apna, debeline 0,5 cm (S38, S39), 5. omet grobe sestave, s kamenčki premera 0,4 cm, koščki opeke in belimi skupki apna, debeline okoli 1.5 cm (S38), 6. bel oplesk (S38, S39), 7. bež oplesk (S38, S39), 8. okrast oplesk (S38, S39). 9. bel oplesk (S38, S39), 10. omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna (S38, S39).

Z stena (S40 in S41): 1. bel oplesk, 2. zelo svetel okrast oplesk, 3. okrast oplesk, 4. omet s kamenčki in belimi skupki apna, debeline 0,5 cm, 5. bel oplesk, 6. bež oplesk, 7. okrast oplesk. 8. bel oplesk, 9. omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna.

Uporabljeni materiali

Na Z steni imata sonde S40 in S41 prisotne popolnoma enake plasti. Na J steni, desno od vrat, pri S38, je po plasti 4. dodan samo omet grobe sestave (5.). To lahko utemeljujemo s tem, da so najverjetneje, v preteklosti, zapolnili večjo lakuno. Nosilci so polne opeke, vezane z malto, ki je iste sestave kot primarni omet (S38, S39 - 10. in S40, S41 - 9.). Na primarni omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna je bil nanesen bel oplesk, kateremu je sledil okrast oplesk, bež oplesk in tanek bel oplesk. Te plasti so tudi naključne z namenom nanosa poznejših plasti.

Materialno stanje

Področje je v slabem stanju. Plasti imajo slabo kohezijo in adhezijo med seboj, posledično se luščijo, drobijo in odpadajo. Vzrok lahko iščemo v prisotni vlagi, ki je posledica meteorne vode, ki teče po V steni.

POROČILO O SONDIRANJU

UGOTOVITVE

Prisotnost niše ali odprtine na Z steni prostora 15

Že z večjo sondo, ki so jo naredili v preteklosti in vidno opeko levo od sonde S41, je vidno, da je bila odprtina ali niša zapolnjena z zračno opeko. To se je najverjetneje zgodilo po drugi svetovni vojni.

V preteklosti izdelana sonda na Z steni, ki kaže na pozidavo.

Detajl S41 na Z steni.

Predelava J in Z stene prostora 15

Glede na sonde smo lahko določili predelavo same Z stene prostora, ki se je najverjetneje, glede na prisotne plasti, zgodila po prvi svetovni vojni, glede na uporabljeno zračno opeko, pa najverjetneje po drugi svetovni vojni. Takrat je bil nanesen tudi omet grobe sestave s kamenčki premera 0,4 cm, koščki opeke in z belimi skupki apna in omet s kamenčki in belimi skupki apna. Vse barvne plasti nad njima so novejšega nastanka.

Do leta 1914 so najverjetneje nastale plasti pod tem ometom. To so primarne barvne plasti, ki so naključane, z namenom nanosa novejših plasti.

Prisotne plasti prostora 15

Glede na same sonde, smo lahko približno določili prisotne plasti v prostoru 15.

Nosilec: Primarne polne opeke na J in Z steni. Odprtina ali niša je pozidana z zračno opeko.

Vezivna malta med opekami: Primarna apnena vezivna malta s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna.

Omet: Je enake sestave, kot vezivna malta. Se pravi primaren apnen omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna.

Oplesk: Primaren bel oplesk, kateremu sledi okrast in nato bež, ki je sijajen.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, PRVO NADSTROPJE, PROSTOR 23

Prostor 23 je bil že prisoten leta 1914. Glede na arhitekturne načrte izpred 1914 je bil na Z steni izrisan prehod v prostor 24 in na S steni v prostor 22. Drugih večjih sprememb v prostoru ni. Prostor je, glede na fotografije, bil v prvi svetovni vojni poškodovan v območju okoli okna, na V steni prostora.

Področje ostenj prostora 23 je v zelo slabem stanju. Ometi in vsi opleski imajo zelo slabo kohezijo. Posledično se luščijo in drobijo ter pri odkrivanju odpadajo.

Izdelana je bila sonda S42 na Z ostenju lope, dve sondi, S43 in S44, na V steni, sonda S45 na V ostenju lope in S46 na S steni prostora.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 23

Z ostenje lope s sondo S42.

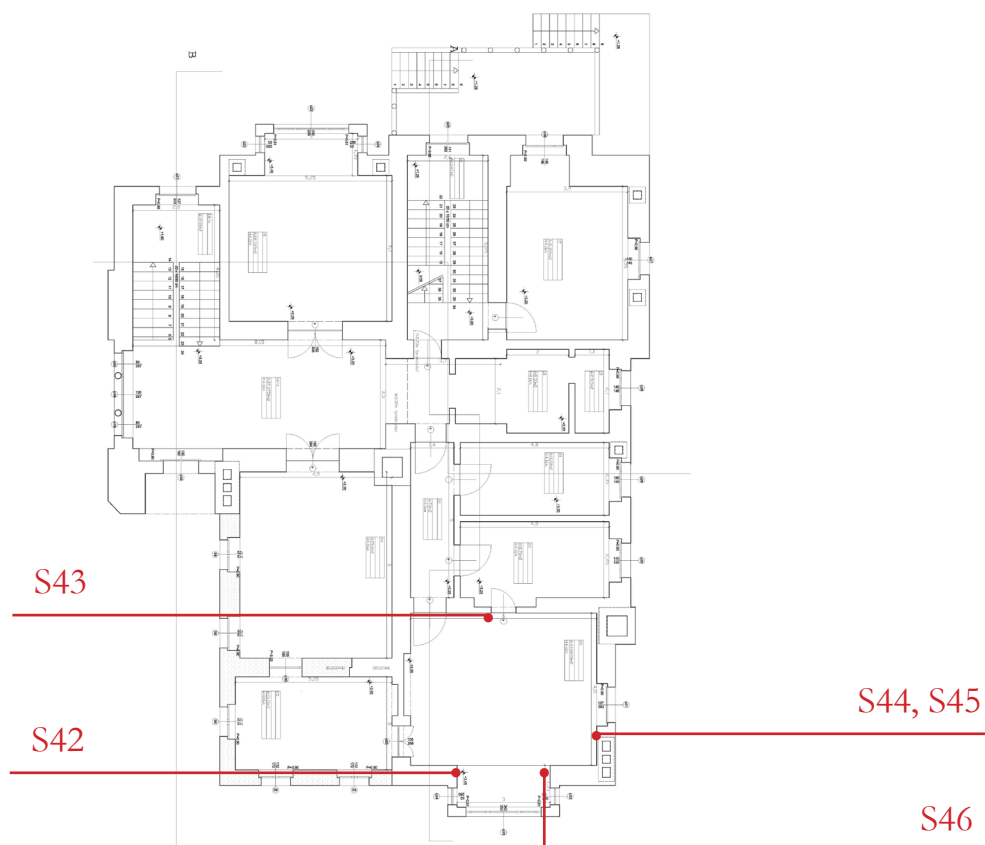
V stena s sondo S43 in S44.

V ostenje lope s sondo S45.

S stena s sondo S46.

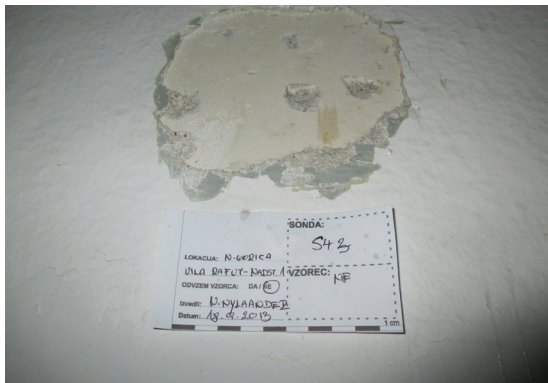

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 23

S42 na Z ostenju lope.

S43 na S steni.

S44 na V steni.

S45 na V steni.

S46 na V ostenju lope.

OPIS SOND

Plasti pri vseh sondah:

1. bel oplesk 2. zelen oplesk, 3. bel oplesk, 4. siv oplesk, 5. omet s kamenčki in belimi skupki apna, 6. tanek sloj belega opleska, 7. bež oplesk (sijajen), 8. okrašto rumen oplesk, 9. bel oplesk, 10. omet s kamenčki, belimi skupki apna in koščki opeke.

Uporabljeni materiali in materialno stanje

Vse sonde imajo prisotno isto število plasti. Tako je za primaren omet uporabljen apnen omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna, na katerega je nanesen nato primaren bel oplesk, okrašto rumen oplesk, bež oplesk, ki je sijajen in tanek sloj belega opleska. Te plasti so naključne z namenom nanosa poznejših plasti oz. ometa s kamenčki in belimi skupki apna ter novejših barvnih plasti. Področje je v slabem stanju. Plasti imajo slabo kohezijo in adhezijo med seboj. Se luščijo, drobijo in pri odkrivanju odpadajo. Vzrok lahko iščemo v prisotni vlagi, ki se dviguje s tal.

UGOTOVITVE

V prostoru 23 so uporabljene naključne primarne plasti, ki se pojavljajo tudi drugod na objektu in jih lahko datiramo v obdobje nastanka same stavbe.

Prisotne plasti prostora 23

Glede na same sonde, smo lahko približno določili prisotne plasti v prostoru 23.

Nosilec: Nismo odkrivali. Zagotovo je polna opeka.

Veživna malta med opekami: Nismo odkrivali. Zagotovo je malta iste sestave kot primaren omet.

Omet: Primaren apnen omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna.

Oplesk: Primaren bel oplesk, kateremu sledi okrašto rumen, bež, ki je sijajen in tanek sloj belega opleska.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, DRUGO NADSTROPJE, PROSTOR 26a

Prostor 26a je bil že prisoten leta 1914. Glede na arhitekturne načrte izpred 1914, so danes na V steni prisotna vrata v prostor 28, na J steni ni več prisotnih vrat v prostor 27 in na Z steni je nastal prehod v prostor 26b. Na Z steni naj bi, po načrtih, v preteklosti obstajala tudi niša, ki pa danes ni vidna. V prvi svetovni vojni je bila poškodovana, glede na fotografije, S stena prostora.

Področje ostenj in stropa prostora 26a je v zelo slabem stanju. Ometi in vsi opleski imajo zelo slabo kohezijo in pri odkrivanju odpadajo. Vzrok lahko iščemo v samem stanju prostora, katerega V stena je skoraj popolnoma uničena, saj po njej teče voda iz stopnišča. Vse ostale stene in strop pa so napojene z vlago.

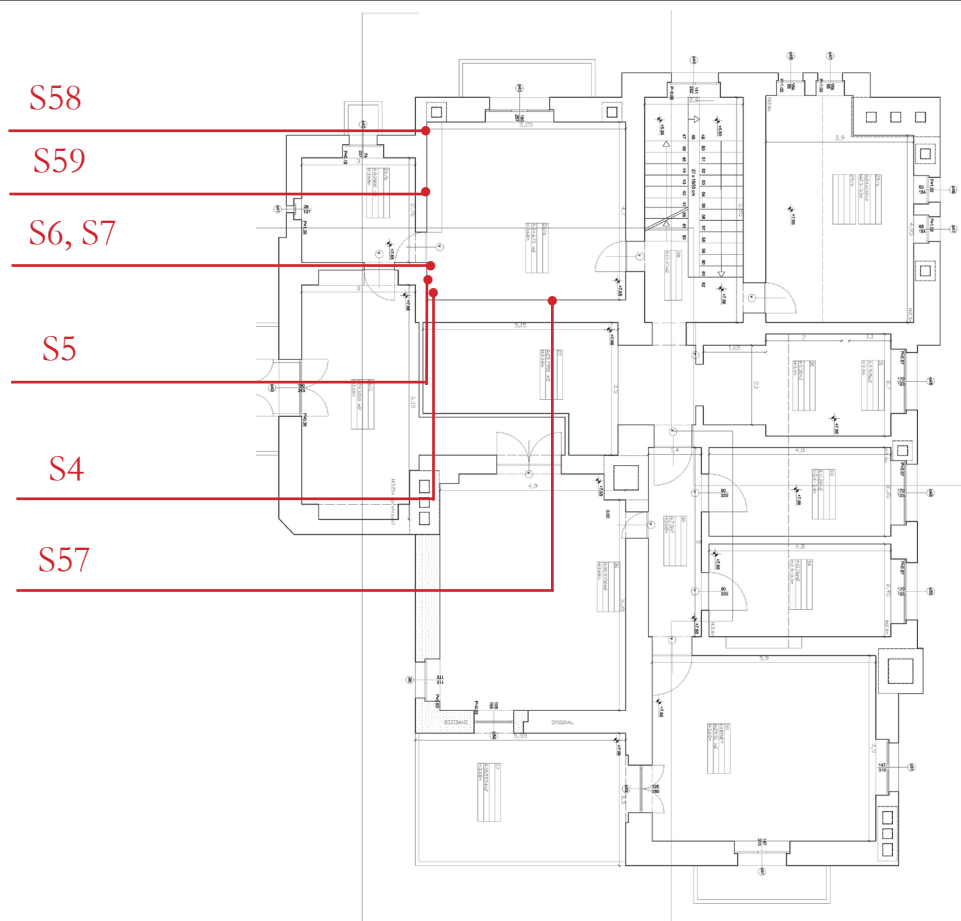
Izdelane so bile sonde S5 na stropu, S4, S6, S7, S58 in S59 na Z steni, kjer smo iskali odprtino in S57, ki je bila izdelana na J steni, z namenom odkrivanja prehoda v prostor 27, ki naj bi obstajal v preteklosti.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 26a

J stena s sondo S57.

Z stena in strop s sondami S4, S5, S6, S7, S58 in S59.

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 26a

S4 na Z steni.

S5 na Z steni in stropu.

S6 na Z steni.

S7 na Z steni.

S57 na J steni.

S58 na Z steni.

S59 na Z steni.

OPIS SOND IN UGOTOVITVE

Plasti:

1. beli opleski (S4, S5, S6, S7, S57, S58, S59), **2.** rumen oplesk (S4, S5, S6, S7, S57, S58, S59), **3.** rumen oplesk (S4, S5, S6, S7, S57, S58, S59), **4.** zelen oplesk (S4, S5, S6, S7, S57, S58, S59), **5.** fin siv omet (S4, S5, S6, S7, S57, S58, S59), **6.** temno siv oplesk (S4, S5, S6, S7, S57, S58, S59), **7.** oranžkasto okrašt oplesk (S4, S5, S6, S7, S57, S58, S59), **8.** omet z majhnimi kamenčki (črni) in belimi skupki apna, debeline 4 mm (S4, S5, S6, S7, S57, S58, S59), **9.** omet grobe sestave, oranžkaste barve, s kamenčki premera do 0,5cm (S6, S57, S58, S59), **10.** opeka, **11.** tanek sloj belega opleska (S57, S58), **12.** bež oplesk sijajen (S57, S58), **13.** okrašt oplesk (S57, S58), **14.** bel oplesk (S57, S58), **15.** omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna (S57, S58).

Uporabljeni materiali

Nosilca na sondah S57, S58 in S59 nismo odkrivali. Na novejših oz. predelanih področjih Z stene je to opeka. Primaren omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna smo odkrili na J steni (S57 - levi del sonde) in na Z steni, desno od vrat (S58). Nanj so nanesti primarni opleski: bel, okrašt, bež in tanek sloj belega. Te vse plasti so naključane z namenom, nanosa oranžkastega grobega ometa (9), ki se nato pojavlja na levi strani Z stene (S4, S5, S6) in desno od vrat na Z steni (S59). Tako lahko potrdimo, da je, v preteklosti, na področju, okoli danes prisotnih vrat, prišlo do predelava. Najverjetneje so pozidali prisotno nišo, ki je vidna na načrtih izpred leta 1914.

Na J steni smo potrdili, da so v preteklosti na tem mestu stala vrata oz. je obstajala odprtina, ki je povezovala prostor 14a s prostorom 27.

Materialno stanje

Barvne plasti na Z steni in stropu imajo slabšo kohezijo, se drobijo, prisotno je razslojevanje in posledično odpadajo, medtem ko so na J steni v boljšem stanju. Ometi imajo še kar dobro kohezijo, medtem ko sta S in V stena zelo poškodovani, prav tako tudi strop. Barvne plasti se luščijo, prisotno je podmehurjenje, razslojevanje, drobljenje. Posledično material odpada.

POROČILO O SONDIRANJU

UGOTOVITVE

Prisotnost vratne odprtine na J steni v prostoru 26a

S sondo S57 na J steni smo odkrili, da je bil v preteklosti na tej steni prehod v prostor 27. Na levi strani sonde so še prisotne naključane primarne barvne plasti, medtem ko se na desni pojavljajo samo sekundarne plasti.

Sonda S57, ki nakazuje prisotnost odprtine.

Predelava Z stene prostora 26a

Glede na izdelane sonde smo ugotovili, da je na Z steni, v preteklosti prišlo do predelave. Kdaj se je to natančno dogodilo, ne moremo reči. Glede na prisotne plasti zagotovo po drugi svetovni vojni, čeprav obstaja možnost, da je bil prostor predelan že po prvi svetovni vojni oz. leta 1929, saj je, po fotografijah sodeč, S stena tega prostora bila zelo poškodovana. Na njej pa se pojavljajo tudi plasti, ki so prisotne takoj za primarnimi, ki jih vidimo pri S57 in S58.

Prisotne plasti prostora 26a

Glede na same sonde, smo lahko približno določili prisotne plasti v prostoru 26a.

Nosilec: Primarna polna opeka.

Omet: Primaren apnen omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna na J steni (brez pozidave) in delno na Z steni.

Oplesk: Primaren bel oplesk, kateremu sledi okrast in nato bež, ki je sijajen, na J steni in na Z steni, desno od vrat.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, DRUGO NADSTROPJE, PROSTOR 26b

Prostor 26b je bil že prisoten leta 1914. Glede na arhitekturne načrte izpred 1914 je bilo na J steni načrtovano stopnišče, ki pa danes ne obstaja. Na V steni pa ni bil izrisan prehod v prostor 26a, ki je prisoten danes. Ostali predeli prostora so enaki. Po fotografijah gledeč je bila S stena v prvi svetovni vojni zelo poškodovana, medtem ko je Z stena bila poškodovana v spodnjem delu okna.

Področje ostenj in stropa prostora 26b je v zadovoljivem stanju. Ometi in vsi opleski imajo še kar dobro kohezijo in adhezijo med seboj. Okna so zasteklena.

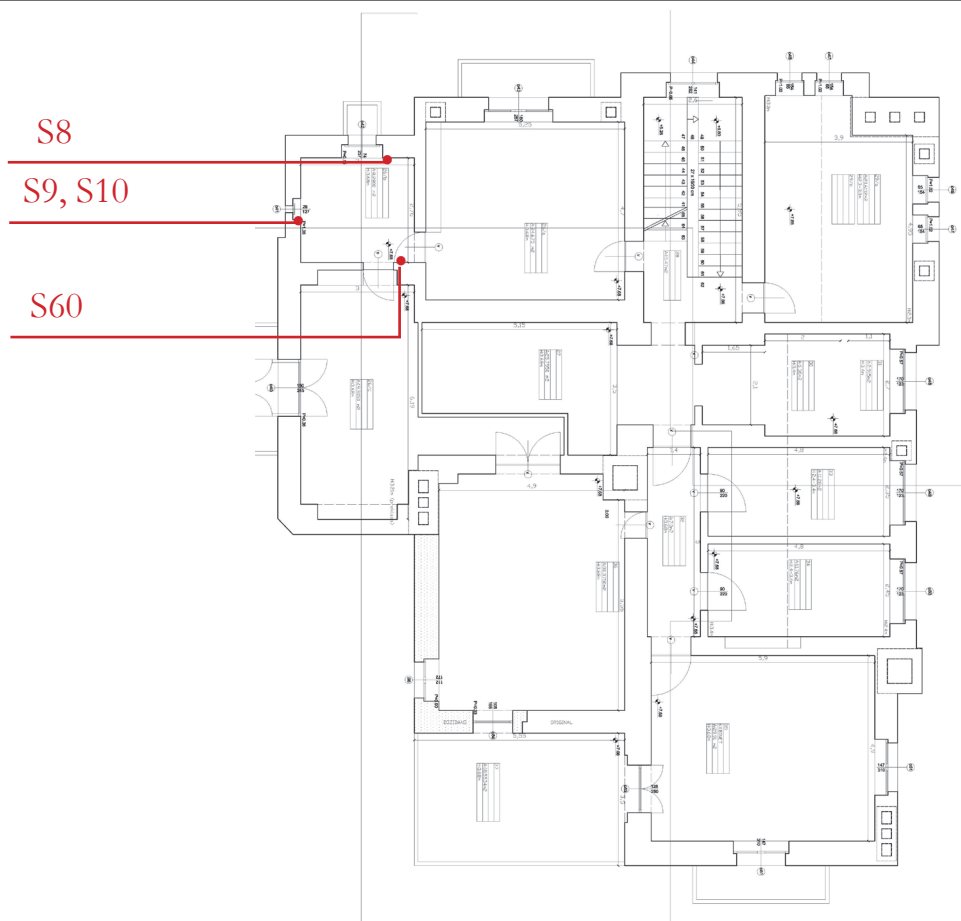
Izdelane so bile sonde S8 na S steni, z namenom odkrivanja obnovjenih področij. Sonde S9 in S10 na Z steni in S 60 na J steni sta bile izdelani, z namenom odkrivanja prisotnosti stopnišča, ki je bilo izrisano na načrtu izpred leta 1914.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 26b

Sonda S8 na S steni.

Sondi S9, S10 na Z steni.

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 26b

S8 na S steni.

S9 na Z steni.

S10 na Z steni in stropu.

S60 na J steni.

OPIS SOND IN UGOTOVITVE

Plasti:

1. bel oplesk (S8, S9, S10, S60), **2.** svetlo rumen oplesk (S8, S9, S10, S60), **3.** okrast oplesk (S8, S9, S10, S60), **4.** bel oplesk (S8, S9, S10, S60), **5.** oranžen oplesk (S8, S9, S10, S60), **6.** omet z majhnimi kamenčki (črni) in belimi skupki apna, debeline 4 mm (S8, S9, S10, S60), **7.** omet grobe sestave s kamenčki, delčki opeke in belimi skupki apna (S8, S9, S10, S60), **8.** bel oplesk (S8, S9, S60), **9.** okrato oranžkast oplesk (S8, S9, S10, S60), **10.** bel oplesk (S8, S9, S60), **11.** omet z majhnimi kamenčki (črni), koščki opeke in belimi skupki apna (S8, S9, S60).

Uporabljeni materiali

Nosilec za vso ostenje je polna opeka. Na stropu je nosilec beton. Primaren omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna smo odkrili na S steni (S8), na okenskem ostenju Z stene (S9) in na J steni, levo od vrat (S60). Tega ni prisotnega na stropu. Nanj so naneseni primarni opleski: bel, okrato oranžen oplesk in tanek sloj belega opleska. Te vse plasti so naključne z namenom, nanosa oranžkastega grobega ometa (7.), ki se nato pojavlja na levi strani sonde S60, levo od vrat J stene, na levi strani sonde S8, ki se nadaljuje v vratno ostenje, na S steni in na okenskem ostenju, bliže okno pri S9 na Z steni. Sledi mu omet z majhnimi kamenčki in belimi skupki apna, ki se pojavlja tudi na stropu (S10).

Glede na fotografije, ki so nastale po prvi svetovni vojni, lahko rečemo, da so bile primarne plasti najverjetneje naključne med leti 1928 in 1929, saj se sekundarni ometi (6.in7.) pojavljajo na področjih, kjer obstaja zelo velika verjetnost, da je prišlo do poškodb v prvi svetovni vojni. Strop je takrat najverjetneje bil popolnoma prenovljen.

Materialno stanje

Barvne plasti na S, Z in J steni so kar obstojne. Njihova kohezija in adhezija med seboj je zelo dobro, medtem ko so na stropu slabše kakovosti in se pri odkrivanju drobijo ter posledično odpadajo. Tudi ometi imajo dobro kohezijo in adhezijo s samim nosilce, izvzemši strop, kjer je kohezija nekoliko slabša. To lahko pripišemo meteorni vodi, ki se nabira na zgornji terasi in vpliva na sam strop.

POROČILO O SONDIRANJU

UGOTOVITVE

Prisotnost predelave na J steni v prostoru 26b

S sondo S60 na J steni smo odkrili, da se je v preteklosti, na tej steni, levo od vrat, dogodila večja predelava. Na desni strani sonde so še prisotne naključane primarne barvne plasti, medtem ko se na levi strani pojavljajo samo sekundarne plasti. Ali je res v preteklosti na tem mestu obstajalo stopnišče, ne moremo zagotovo reči, saj so na področju, danes, kjer bi moral obstajati še star primaren nosilec, ki je viden po načrtih, prisotna vrata. Ker pa so na desnem delu sonde prisotne delno še vedno primarne naključane plasti, obstaja velika verjetnost prisotnosti nekakšne odprtine v preteklosti, ki bi jo bilo potrebno dokazati z obsežnim sondiranjem v prihodnosti.

Sonda S60, prikazuje prisotnost primarnih plasti na desni strani sonde S60.

Prenova S in Z stene prostora 26b

Severno steno okoli vrat in Z okensko ostenje so v preteklosti prenovili. Pri S8 se na področju S stene, ki se nadaljuje v vratno ostenje, pojavljajo ometi in barvne plasti, ki so zagotovo nastale po prvi svetovni vojni. Glede na zgodovinske fotografije obstaja velika možnost, da so le te predele prenovili med leti 1928 in 1929, saj je bila S stena leta 1916 zelo poškodovana ravno v tem predelu. Podobno se dogaja na Z steni, kjer so ostale prisotne primarne plasti samo na predelu čisto blizu oken, medtem ko so na ostale predele nanесли sekundarne omete in barvne plasti. Tudi to področje je bilo, glede na fotografije, v prvi svetovni vojni poškodovano. Tako obstaja velika možnost, da so te sekundarne plasti nanесли že v prvi fazi obnove med leti 1928 - 1929.

Prisotne plasti v prostoru 26b

Glede na same sonde, smo lahko približno določili prisotne plasti v prostoru 26b, ki so vidne na sondah S8, S9 in S60.

Nosilec: Primarna polna opeka.

Omet: Primaren apnen omet s kamenčki, koščki opeke in z belimi skupki apna. Kot sekundaren omet se pojavlja omet grobe sestave in omet s kamenčki in belimi skupki apna.

Oplesk: Bel oplesk, kateremu sledi okrasto oranžkast oplesk in nato bel. Novejše barvne plasti so nanесene na sekundaren omet. To so oranžen, bel, okrast, svetlo rumen in bel oplesk.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, DRUGO NADSTROPJE, PROSTOR 26c

Prostor 26c je bil že prisoten leta 1914. Glede na arhitekturne načrte izpred 1914 so bila na S steni načrtovana vrata na sredini stene, na Z steni so bila širša okna in na vzhodu, se je V stena nadaljevala nekoliko drugače. Niša na J steni je bila načrtovana nekoliko drugače, kot je prezentirana danes. Leta 1916, glede na fotografije, je bila zelo poškodovana Z stena prostora in strop.

Področje ostenj in stropa prostora 26c je v slabem stanju. Ometi in opleski imajo slabo kohezijo in adhezijo med seboj. Okna so zasteklena. Madeži vlage so predvsem prisotni na J steni, v področju niše in na stropu, kar lahko pripišemo meteorni vodi, ki se nabira na terasi strehe.

Izdelane so bile sonde: S11 na stropu, S12 na Z steni, kjer je prihajalo do obnove stene, S13, S14, S15 in S16 na J steni, v območju niše, ki je na načrtih drugačna, S17 na hodniku in S18 na V steni, novejšega nastanka.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 26c

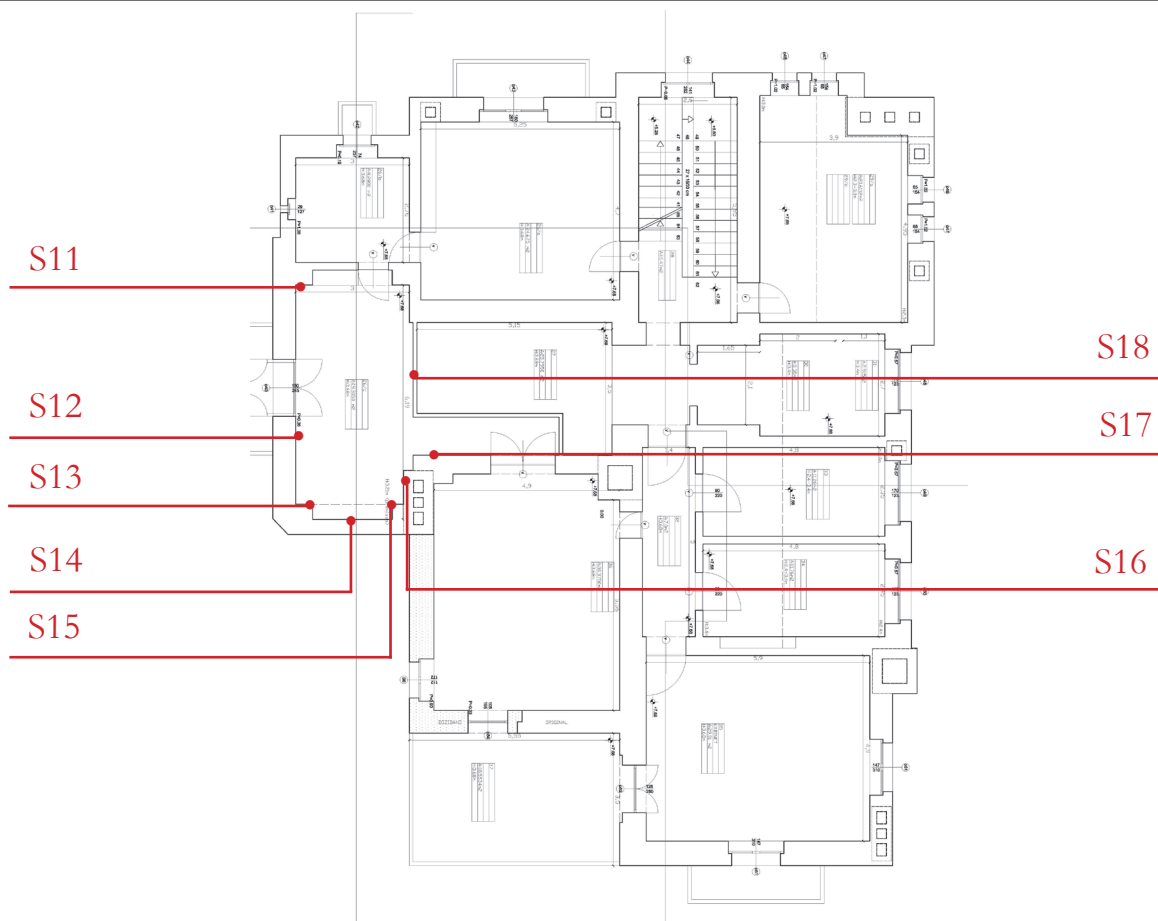
Sonda S11 na stropu.

Sonde S12, S13 in S14.

Sonde S15, S16, S17 in S10.

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 26c

S11 na stropu.

S12 na Z steni.

S13 na J steni.

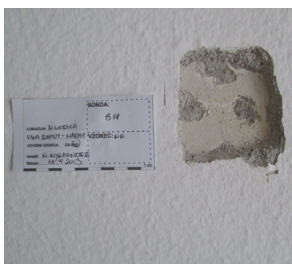
S14 na J steni, niša.

S15 na J steni.

S16 na J steni.

S17 na J steni, prehod

S18 na V steni.

OPIS SOND IN UGOTOVITVE

Plasti S11 na stropu:

1. bel oplesk, 2. rumen oplesk, 3. zelen oplesk, 4. zelen oplesk, 5. siv oplesk, 6. bel oplesk, 7. omet z majhnimi kamenčki (črni), majhnimi koščki opeke in belimi skupki apna, 8. opeka na steni in lesene deske na stropu.

Plasti S12, S13, S14, S15, S16 in S17:

1. omet z majhnimi kamenčki (črni) in belimi skupki apna, 2. siv oplesk, 3. bel oplesk, 4. zelenkasto okrašt oplesk, 5. svetlo rumeno okrašt oplesk, 6. omet z majhnimi kamenčki (črni), majhnimi koščki opeke, skupki mivke in belimi skupki apna, 7. opeka.

Plasti S18 na V steni:

1. bel oplesk, 2. okrašt oplesk, 3. zelen oplesk s pikicami, 4. siva izravnalna cementna masa, 5. omet grobe sestave, oranžkaste barve, s kamenčki, 6. opeka.

Uporabljeni materiali

Nosilec pri S12 je polna opeka in na stiku J stene ter niše (S13) beton. Na stropu (S11) je nosilec lesen. Primaren omet s kamenčki, koščki opeke, skupki mivke in belimi skupki apna ter primarno barvno plastjo, ki je svetlo rumeno okrašt oplesk, kateremu sledi zelenkasto okrašt oplesk, smo odkrili na Z steni in vseh predelih niše (S13, S14 in S15), na J steni (S16) in na J steni prehoda (S17). Vse te plasti so naključane. Niša je tako zagotovo obstajala, v tej obliki, že leta 1914. Na stropu (S11) je še vedno prisoten primaren omet, kateremu sledi primaren oplesk, ki je bel, temu sledi siv in zelen oplesk.

Del V stene (S18) je bil v preteklosti prizidan, saj je za nosilec uporabljena svetlejša opeka in nanjo je nanesen sekundaren oranžkast grob omet ter samo trije opleski. Glede na to, da je plast 3. zelo podoben barvnim plastem, ki so ponavadi prisotne v zdravstvenih domovih, bi lahko nastanek tega predela stene datirali v drugo polovico 20. stoletja.

POROČILO O SONDIRANJU

UGOTOVITVE

Materialno stanje

Barvne plasti in ometi na S in J steni ter stropu imajo slabo kohezijo, medtem ko je sama adhezija z nosilcem dobra, razen na stropu, kjer se ometi razslojujejo od lesenega nosilca, kar lahko pripišemo valgi, ki je posledica stoječe meteorne vode na terasi strehe. Barvne plasti in ometi na V, novejši, steni imajo zelo dobro kohezijo in adhezijo med seboj. V prostoru so prisotni madeži vlage, luščenje barvne plasti in posledično njihovo odpadanje. Prisotne so tudi vertikalne razpoke na barvnih plasteh in ometih, predvsem na Z steni.

Prisotnost primarnih plasti v niši na J steni

S sondami S13, S14, S15 in S16 smo ugotovili, da je niša nastala do leta 1914 in ostala v isti obliki do danes, saj so prisotne vse naključane primarne plasti, ki se pojavljajo tudi drugod po stavbi.

V stena novejšega nastanka

S sondo S18 smo odkrili, da je V stena novejšega nastanka. Glede na same barvne plasti in prisotne omete jo lahko datiramo v drugo polovico 20. stoletja. Barvna plast 3. je namreč zelo podobna barvni plasti, ki se po navadi pojavlja v zdravstvenih domovih. Prav tako pa je omet grobe sestave na V steni popolnoma drugačen od ostalih in prisotni so samo trije opleski.

Prisotne plasti prostora 26b

Glede na same sonde, smo lahko približno določili prisotne plasti v prostoru 26c, ki so vidne na sondah S11, S12, S13, S14, S15, S16 in S17.

Nosilec: Primarna polna opeka na Z steni, beton na stiku J stene in niše ter les na stropu.

Omet: Primaren apnen omet s kamenčki, koščki opeke, skupki mivke (samo na stropu) in belimi skupki apna.

Oplesk: Primaren svetlo rumeno okrast oplesk, kateremu sledi zeleno okrast oplesk na Z in J steni ter bel oplesk na stropu.

V stena je pozidana komaj pozneje in ima za nosilec uporabljeno nekoliko svetlejšo opeko, sledi ji grob omet najverjetneje iz podaljšane cementne malte, izravnalna masa in zelen oplesk s pikami.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, DRUGO NADSTROPJE, PROSTOR 35

Prostor 35 je bil že prisoten leta 1914. Glede na arhitekturne načrte izpred 1914 so bila na S steni načrtovana vrata, pri kotu z V steno, na Z steni pa vrata pri hodniku. Leta 1916, glede na fotografije, je bil poškodovano področje med J in V steno.

Področje ostenj in stropa prostora 35 je v slabem stanju. Ometi in opleski imajo slabo kohezijo in adhezijo med seboj. Okna so zasteklena. Madeži vlage so predvsem prisotni na J steni, v področju niše in na stropu, kar lahko pripišemo meteorni vodi, ki se nabira na terasi strehe.

Izdelane so bile sonde: S11 na stropu, S12 na Z steni, kjer je prihajalo do obnove stene, S13, S14, S15 in S16 na J steni, v območju niše, ki je na načrtih drugačna, S17 na hodniku in S18 na V steni, ki je novejšega nastanka.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 35

Sonda S24 na stropu in S27 ter S28 na S steni.

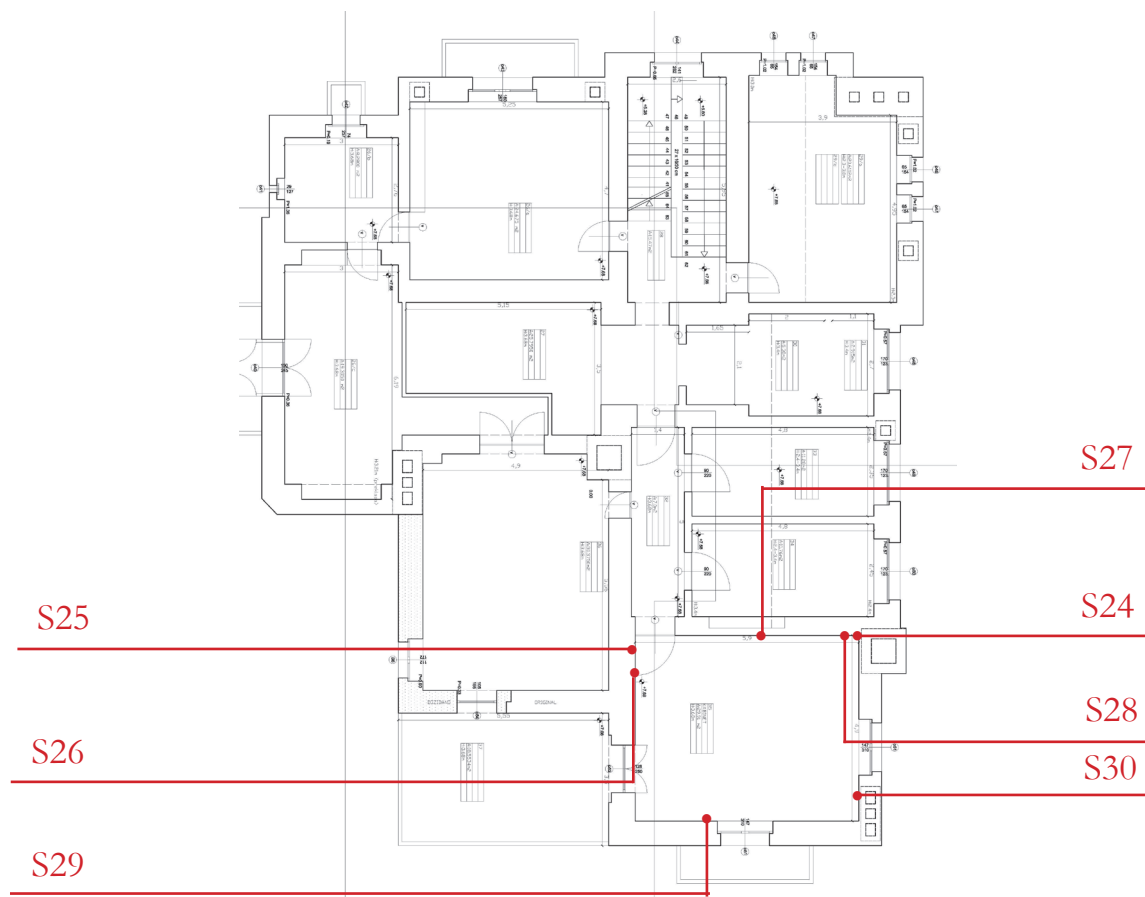
Sonde S25 in S26 na Z steni.

Sonda S28 na J steni.

Sonda S29 na V steni.

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 35

S24 na stropu.

S25 na Z steni.

S26 na Z steni.

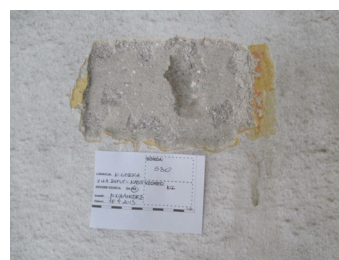
S27 na S steni.

S28 na S steni.

S29 na J steni.

S30 na V steni.

OPIS SOND IN UGOTOVITVE

Plasti S24 na stropu:

1. bel oplesk, 2. bel oplesk, 3. omet z majhnimi kamenčki (črni) in belimi skupki apna, 4. svetlejša vezivna malta za mrežico, 5. kovinska mrežica v ometu.

Plasti S25, S26, S27, S29 in S30:

1. beli opleski, 2. okrašt oplesk, 3. oranžkast oplesk, 4. roza rdečkast oplesk, 5. bel oplesk, 6. omet s kamenčki in belimi skupki apna, 7. svetlo okrašt oz. bež oplesk, 8. bel oplesk, 9. omet z zelo majhnimi kamenčki, delčki opeke in belimi skupki apna (naključvan), 10. opeka.

Plasti S28 in pozidana področja S25 in S26:

1. beli opleski, 2. okrašt oplesk, 3. oranžkast oplesk, 4. zelenkasto siv oplesk, 5. bel oplesk, 6. omet s kamenčki in belimi skupki apna, 7. omet grobe sestave s kamenčki in skupki apna, 8. opeka.

Uporabljeni materiali

Primarni nosilec za ostenja prostora je polna opeka. Na področju pozidane odprtine na Z steni (S25 in S26) je uporabljena zračna opeka, medtem ko je na S steni (S28), na domnevno pozidani odprtini, prisotna polna svetlejša opeka. Primarni omet z majhnimi kamenčki, delčki opeke in belimi skupki apna in primarne barvne plasti: bel oplesk, ki mu sledi svetlo okrašt oz. bež oplesk, so prisotni na Z steni, v območju vratnega ostenja, na S steni, na sredini na J steni in na V steni. Vse te plasti so naključvane, z namenom nanosa sekundarnih plasti. Strop je novejšega nastanka, z mrežico in novejšimi ometi in opleski. Primaren oplesk na stropu je bel.

Materialno stanje

Barvne plasti in ometi na ostenju in stropu imajo slabo kohezijo in adhezijo med seboj. Zelo dobro je ohranjena barvna plast na ostenju odprtine, ki je prisotna na Z steni (S25 in S26). V prostoru so prisotni madeži vlage, predvsem na J in V steni. Vidne so predvsem na zgornji polovici ostenja, bliže stropu. Prisotne so tudi razpoke, luščenje in drobljenje plasti in posledično njihovo odpadanje.

POROČILO O SONDIRANJU

UGOTOVITVE

Prisotnost odprtine na Z steni in na S steni prostora 35

Na Z steni smo popisali že odkrit prehod med prostoroma 35 in 36, ki je bil pozidan najverjetneje v drugi polovici 20. stoletja, saj je uporabljena za pozidavo odprtine zračna opeka. Ta prehod je nastal med leti 1909 in 1914, kar je vidno tudi po načrtih izpred leta 1914.

Na S steni smo s sondo S28 odkrili pozidano odprtino med prostoroma 35 in 34, ki je vidna na načrtih izpred leta 1914.

Obe odprtini sta bili pozidani najverjetneje, glede na prisotne plasti in uporabljeno zračno opeko na Z steni, po drugi svetovni vojni.

Prehod med prostoroma 35 in 36.

Prehod med prostoroma 35 in 34.

Prisotne plasti v prostoru 35

Glede na same sonde, smo lahko približno določili primarno prisotne plasti v prostoru 26c, ki se pojavljajo skozi celoten objekt in so vidne na sondah S25 (ostenje prehoda), S26 (ostenje prehoda), S27, S29 in S30. Kot sekundarne so označene vse ostale plasti - S24, S25, S26 in S28.

Nosilec: Primarna polna opeka na S, J, V in Z steni, razen na področju pozidanih odprtin, ki so vidna pri S25 in S26, kjer je sekundaren nosilec zračna opeka, na S28, kjer je nosilec polna svetlejša opeka in S24, kjer se pojavlja kovinska mrežica.

Omet: Primaren apnen omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna po vsem ostenju, kjer je prisoten primaren nosilec, medtem ko je na stropu prisoten omet, ki ima zelo podobno sestavo, vendar je temnejši. Na pozidanih področjih S25, S26 ter S28 je uporabljen omet grobe sestave.

Oplesk: Primaren oplesk v prostoru je bel, temu sledi svetlo okrašt oz. bež.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, DRUGO NADSTROPJE, PROSTOR 36

Prostor 36 je že bil prisoten leta 1914. Glede na arhitekturne načrte izpred 1914 so bila na S steni prisotna dvojna vrata, na V steni prehod ali niša v prostor 32 in prehod ali niša v prostor 35. Na Z steni, ki je danes popolnoma predelana je bilo prisotno veliko okno.

Področje ostenj in stropa prostora 36 je v slabem stanju. Ometi in opleski imajo slabo kohezijo in adhezijo med seboj. Okna so zasteklena. Madeži vlage so predvsem prisotni na J steni, v področju niše in na stropu, kar lahko pripišemo meteorni vodi, ki se nabira na terasi strehe.

Izdelane so bile sonde: S11 na stropu, S12 na Z steni, kjer je prihajalo do obnove stene, S13, S14, S15 in S16 na J steni, v območju niše, ki je na načrtih drugačna, S17 na hodniku in S18 na V steni, ki je novejšega nas-tanka.

OZNAČBE SOND V PROSTORU 36

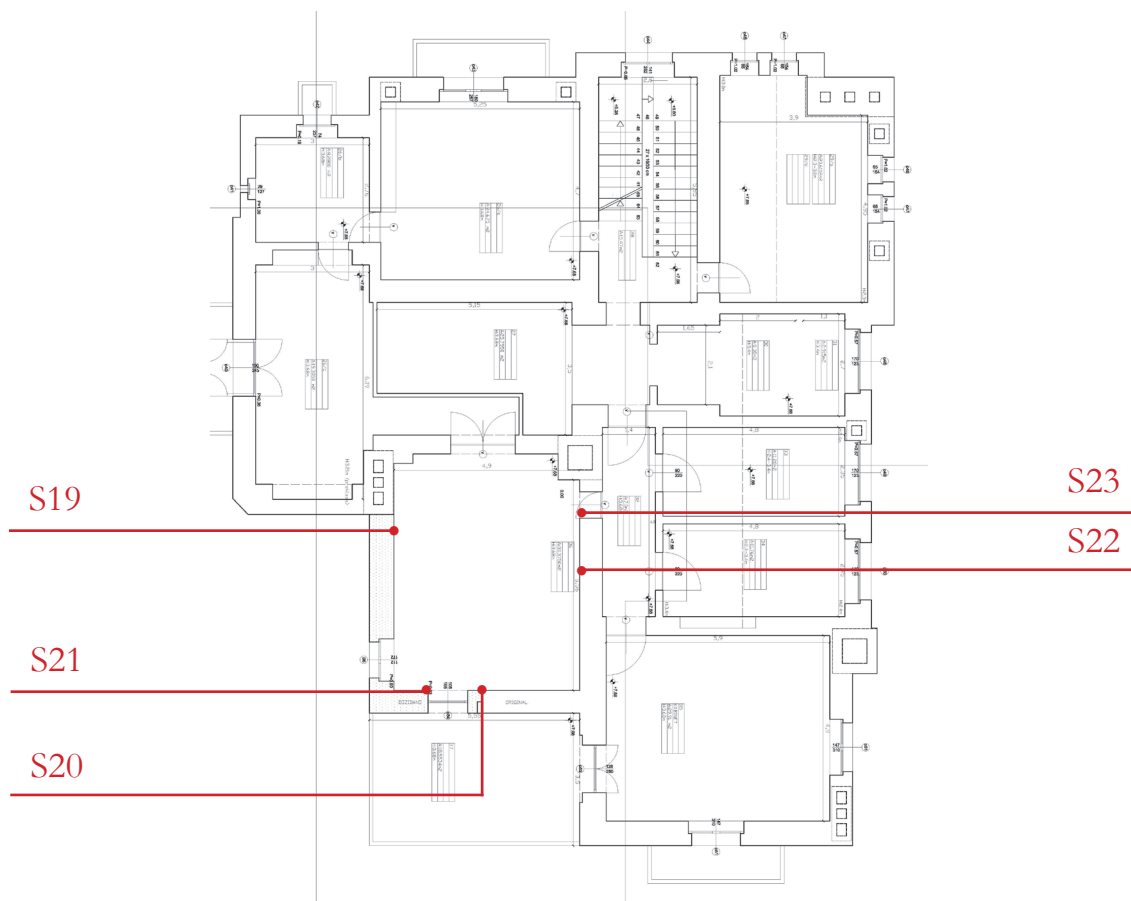
Sondi S20 in S21 na J steni.

Sondi S22 in S23 na V steni.

Sonda S19 na Z steni.

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V PROSTORU 36

S19 na V steni.

S20 na J steni, levo od vrat.

S21 na J steni, desno od vrat.

S22 na V steni.

S23 na V steni.

OPIS SOND IN UGOTOVITVE

Plasti S19, S20, S21 in S22

1. bel oplesk (S19, S20, S21, S22), 2. zelen oplesk (S19, S20, S21, S22), 3. okrast oplesk (S19, S20, S21, S22), 4. omet z majhnimi kamenčki (črni) in belimi skupki apna (S19, S20, S22); fin svetlejši omet pri S21 in desni strani sonde S20, 5. bel oplesk, 6. okrast oplesk (S19, S20), 7. bel oplesk (S19, S20), 8. omet z majhnimi kamenčki (črni), koščki opeke in belimi skupki apna (S19, S20), 9. opeka (S22).

Sonda 23

Prikaz primarnega ometa s primarnimi opleski. V področju vrat so še vidni ostanki prvotnega ometa, ki vsebuje majhne kamenčke, bele skupke apna in delčke opeke. Omet je nanesen na opečnat nosilec in ima dobro adhezijo z njim. Nekoliko slabša je njegova kohezija. Nanj je nanesen bel oplesk in nato svetlo okrast oplesk, ki bi lahko bil na oljni osnovi. S temi plastmi dokazujemo, da je stena že obstajala v času med leti 1909 in 1914. Področje je na načrtu označeno kot niša, vendar so najverjetneje spremenili načrt in naredili prehod na hodnik, na V strani prostora.

Uporabljeni materiali

Primarni nosilec za ostenja prostora je polna opeka. Na področju J stene je vidno, da so le to predelali oz. so spremenili pozicijo prehoda na teraso. To je vidno s sondo S20, kjer je levo od danes prisotnih vrat vidna meja med starimi naključnimi plastmi na levi strani sonde in novjšimi dodanimi plastmi na desni strani sonde, kjer se kot primarni omet pojavlja svetlejši fin omet. Na levi strani sonde pa so še vedno prisotne primarne plasti, ki so bile naključne. To je omet z majhnimi kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna. Primarne plasti se še pojavljajo na Z steni in na V steni na ostenju vrat (S23). Vzhodna stena, desno od vrat, je bila v preteklosti predelana in so na področju sonde (S22) prisotne plasti mlajšega nastanka.

Materialno stanje

Barvne plasti in ometi na ostenju in stropu imajo še kar dobro kohezijo in adhezijo med seboj. Ponekod je prisotno luščenje novjših barvnih plasti. Viden je večji madež vlage na V steni, na področju pozidane odprtine.

POROČILO O SONDIRANJU

UGOTOVITVE

Vratna odprtina na V steni prostora 36

Vzhodna stena je nastala v času nastanka samega objekta, kar dokazujejo primarne plasti pri samih vratih. Čeprav je v načrtu za samo zgradbo, iz začetka 20. stoletja, označeno področje kot niša, pa smo tukaj dokazali, da so spremenili ta načrt in že v nastanku objekta na tem mestu naredili prehod v hodnik oz. prostor 32.

Vrata na V steni.

S23 na V steni.

Predelava odprtine na J steni prostora 36

Na področju J stene je vidno, da so v preteklosti spremenili pozicijo prehoda na teraso, ki je obstajalo ob nastanku stavbe. S sondo S20 smo dokazali, da je, levo od danes prisotnih vrat, vidna meja med starimi naključnimi primarnimi plastmi na levi strani sonde in novjšimi dodanimi plastmi na desni strani sonde, kjer se kot primaren omet pojavlja svetlejši fin omet.

Področje J stene, kjer je prišlo do predelave.

Prisotne plasti prostora 36

Glede na same sonde, smo lahko približno določili primarno prisotne plasti v prostoru 36, ki se pojavljajo skozi celoten objekt in so vidne na sondah S19 na V steni, S20 (leva stran sonde) na J steni in S23 (ostenje prehoda) na V steni.

Nosilec: Primarna polna opeka na S, J, V in Z steni, razen na področju pozidanja odprtin, ki so vidna pri S25 in S26, kjer je sekundaren nosilec zračna opeka, na S28, kjer je nosilec polna svetlejša opeka in S24, kjer se pojavlja kovinska mrežica.

Omet: Primaren apnen omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna na vsem ostenju, kjer je prisoten primaren nosilec, medtem ko je na J steni (desno od vrat in desna stran sonde S20) prisoten fin svetlejši omet.

Oplesk: Primaren oplesk v prostoru je bel, kateremu sledi svetlo okrašt in bel oplesk.

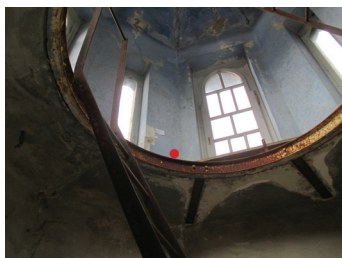
POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT, NOTRANJŠČINA, MINARET

Minaret, zgrajen leta 1914, je bil v prvi svetovni vojni (1916) do polovice porušen in obnovljen med leti 1928 in 1929. Danes je opleskan v modrikastem tonu, spodaj je uporabljen cementen premaz.

Področje ostenj minareta je v slabem stanju, barvne plasti se luščijo, drobijo in posledično odpadajo. Vzrok lahko iščemo v meteorni vodi in nihanju v temperaturi.

Sonde S1, S2 in S3 so izdelane v notranjosti minareta, v spodnjem delu pri vratih in na polici okna in v prvi etaži minareta, desno od okna.

OZNAČBE SOND V MINARETU

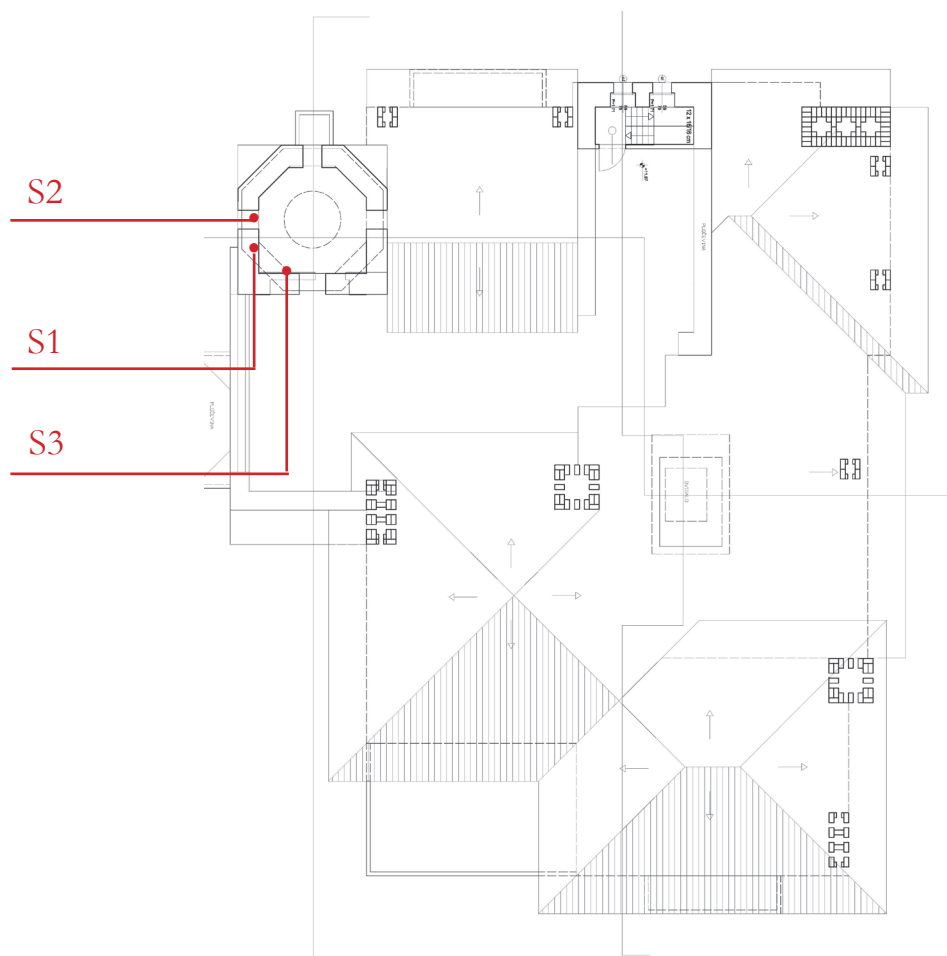
S1 v minaretu.

S2 v minaretu.

S3 v minaretu.

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SOND V MINARETU

S1 v prvi etaži.

S2.

S3

OPIS SOND

Plasti:

1. cementen premaz (S2, S3) 2. moder oplesk (S1, S2, S3), 3. bel oplesk (S1, S2, S3), 4. omet z majhnimi kamenčki (črnimi) in belimi skupki apna, debeline nekaj mm (S1, S2, S3), 5. svetlo okrasto oranžen oplesk (S1, S3), 6. bel oplesk (S1, S3), 7. primaren omet s kamenčki, koščki opeke, skupki mivke in belimi skupki apna, debeline nekje 2,5 cm (S1, S2 - samo ostenje, S3), 8. polna opeka (S1, S2, S3).

Uporabljeni materiali

Nosilec za omete in barvne plasti je polna opeka, ki ima uporabljeno za vezivno malto in primaren omet apneno malto v kateri so prisotni kamenčki, koščki opeke, skupki mivke in beli skupki apna. Ponekod (S1, S2) se pojavljajo še koščki železa. Po poročilu ZAG - a je v apneno malto dodana tudi majhna količina cementa.

Materialno stanje

Kot primaren oplesk se pojavlja bel oplesk, kateremu sledi svetlo okrasto oranžast oplesk. Ta dva opleska se ne pojavljata na polici okna pri S2. Področje je bilo v preteklosti najverjetneje prenovljeno.

UGOTOVITVE

Glede na fotografije, ki so nastale po prvi svetovni vojni, področje, kjer so bile izdelane sonde ni bilo porušeno leta 1916, vendar samo poškodovano. Tako smo lahko, glede na izdelane sonde, določili primaren omet in primarne opleske.

V prvi in drugi etaži minareta je prisoten primaren nosilec, ki je polna opeka in primaren apnen omet, ki poleg majhnih kamenčkov, vsebuje tudi koščke opeke, skupke mivke, bele skupke apna in ponekod koščke železa. Primaren omet manjka samo na področju police okna pri S2, prisotna pa je polna opeka. Za omet, ki so ga nanесли, morda že med prvo prenovi (med leti 1928 in 1929) ali po drugi svetovni vojni, je uporabljena, po sestavi, zelo podobna malta kot primarna, vendar ta novejša ne vsebuje koščke opeke.

Kot primaren oplesk v minaretu lahko označimo bel oplesk, ki je bil morda uporabljen kot podlaga za naslednji svetlo oranžasto okrast oplesk.

Prisotne plasti v minaretu

Nosilec: Primarna polna opeka.

Omet: Primaren apnen omet s kamenčki, delčki opeke, skupki mivke, belimi skupki apna in ponekod koščki železa.

Oplesk: Primaren bel oplesk, ki je morda bil uporabljen samo za podlaga za drug prisoten svetlo okrasto oranžast oplesk. Tako je prvotno minaret bil obarvan belo ali svetlo okrasto oranžno.

POROČILO O SONDIRANJU

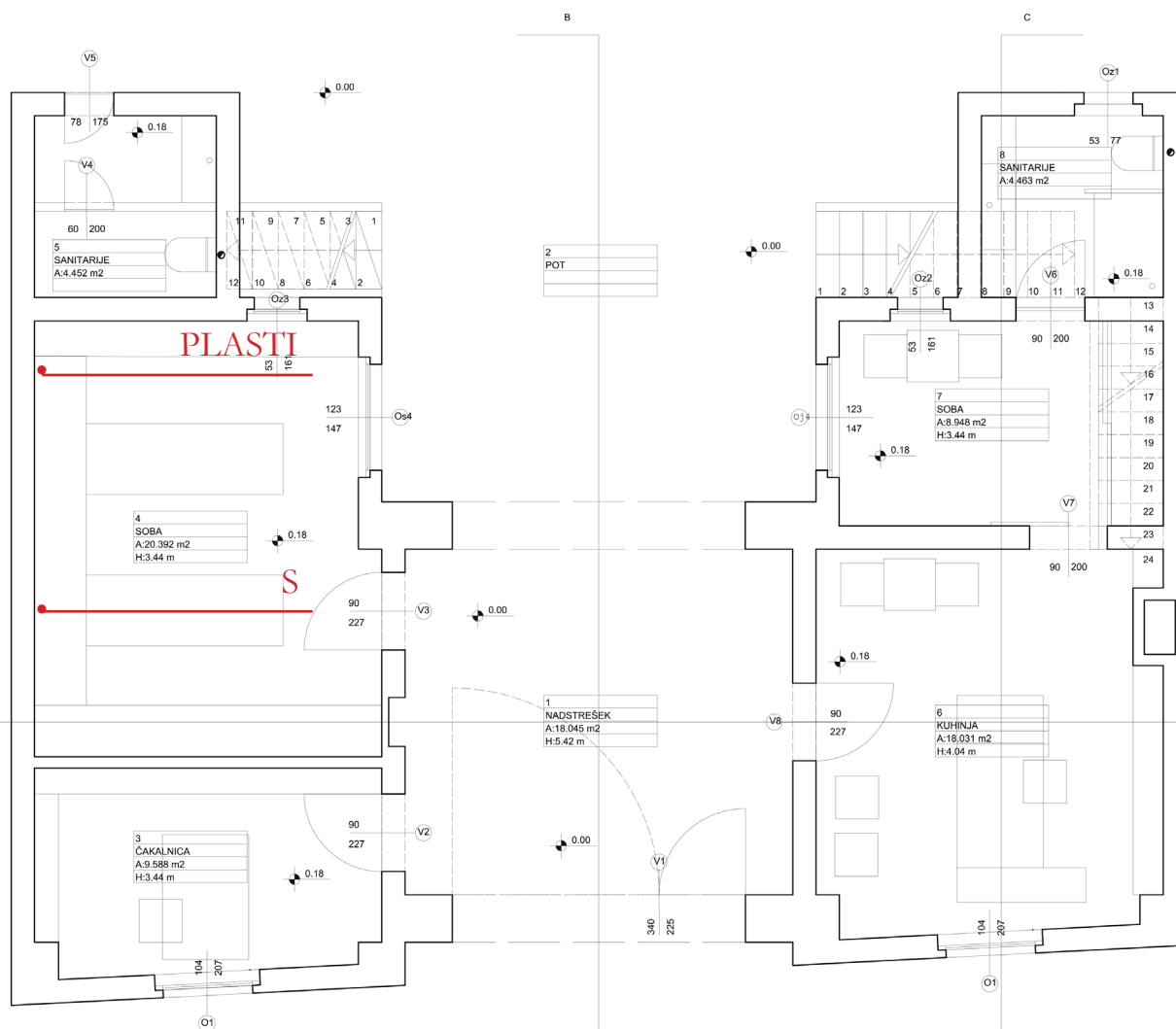
VRATARNICA, NOTRANJŠČINA

Vratarnica je že nastala do leta 1914. Ali je bila med prvo svetovno vojno poškodovana, ni znano. So pa prisotna področja, kjer so nekatere lakune zapolnili z novejšimi opekami.

Stanje prostorov vratarnice je slabo. Vidno je luščenje, drobljenje in posledično odpadanje materialov. Posebej prisotno na ostenjih pri tleh, kjer nanje najverjetneje vpliva vlaga, ki se dviguje s tal.

Izdelana samo ena sonda in prikazane so plasti samo v enem prostoru na Z steni.

OZNAČBA SONDE IN OZNAČBA PRIKAZANIH PLASTI

POROČILO O SONDIRANJU

PRIKAZ SONDE V VRATARNICI

Sonda.

Prikazane plasti.

OPIS SONDE IN PLASTI

Uporabljeni materiali

Tako je na posameznih področjih prisoten samo grob omet s kamenčki premera 0,5 cm in belimi skupki apna, na katere je nato nanesen bel oplesk, siv oplesk, svetlo zelenkast oplesk, moder oplesk, oranžen oplesk, rumen oplesk in zelo tanka plast cementne malte. Drugod pa se pojavlja, na opečnatem nosilcu, omet finejše sestave, ki pa ne vsebuje koščke opeke, vendar vsebuje majhne kamenčke in bele skupke apna. Nanj je nanesen kot prvoten oplesk, bel oplesk, nato oranžen in ponovno bel oplesk.

Materialno stanje

Barvne plasti se luščijo, drobijo in posledično odpadajo. Njihova kohezija je zelo slaba. Nekoliko boljše je stanje samih ometov, ki imajo še kar dobro kohezijo in adhezijo z nosilcem.

UGOTOVITVE

V vratarnici je bila izdelana samo ena sonda ter prikazane so plasti določenega področja, ki so dokaz, da je vratarnica najverjetneje bila prenovljena. Prisotne so novejšje plasti ometov in barvnih plasti. Ni vidnih primarnih plasti, ki se pojavljajo v vili Rafut.

Nosilec je polna opeka, prisotna sta dva tipa ometa - omet grobe sestave in finejši omet s kamenčki in belimi skupki apna. Kot primaren oplesk se pojavlja bel, kateremu sledi siv. Modra barvna plast je zelo podobna tisti ohranjeni v minaretu, ki pa je novejšega nastanka.

Prisotne plasti v minaretu

Nosilec: Primarna polna opeka.

Omet: Apnen omet finejše sestave s kamenčki in belimi skupki apna ter omet grobe sestave s kamenčki premera do 0,5cm in belimi skupki apna.

Oplesk: Prvotno prisoten je bel oplesk, ki je morda bil uporabljen samo za podlago za drug siv oplesk.

POROČILO O SONDIRANJU

ČRNO POSLIKANE OPEKE

V okviru sondažnih raziskav je bil opravljen tudi popis prisotnih črno poslikanih opek, ki so sestavljene v dekorativne vzorce in vidne na fasadah rezidence in vratarnice. Te opeke so različnih velikosti in oblik. Največje število je prisotnih "navadnih" opek, ki so dekorativno prepletene. Posamezno izdelane opeke pa so ali rezane (trikotniki različnih oblik, diagonale,..) ali pa ustvarjene posebej za ta dva objekta. Razdeljene so v skupine: zelo velike (5 x majhna), velike (4 x majhna), srednje (3 x majhna), polovične (2 x majhna) in majhne. Prisotne so še trikotne, ki so rezane majhne in posebne. Diagonalne ali opeke, katere namenoma niso poslikane v celoti, smo popisali k najbližnjim podobnim poslikanim opekam. Pri tem je potrebno opozoriti, da niso podane dimenzije posameznih poslikanih površin, saj so različne tudi v eni sami skupini. To bo potrebno premeriti pred ali med samimi konservatorsko restavratorskimi deli. Prav tako površina v kvadraturi ni popolnoma natančna.

PRISOTNI TIPI POSLIKANIH OPEK

Ravne dolge opeke in trikotniki.

Posebej izdelane ovalne opeke.

Različni tipi in dimenzije "navadnih" opek.

Majhne opeke.

Različne dimenzije opek.

POROČILO O SONDIRANJU

VRATARNICA

Poslikane opeke so prisotne na južni, severni in notranji vzhodni in zahodni fasadi vratarnice. Na zunanji vzhodni in zahodni fasadi so prisotne samo v manjšem obsegu, kot dekorativni robovi in štete k ostalim fasadam. Na fasadah objekta je prisotno 1894 kosov. Celotna površina poslikanih opek zavzema okoli 16,5 m² fasad vratarnice. Od tega je zelo poškodovanih 345 poslikanih opek, kar znaša okoli 2 m².

Južna fasada

Tako je na vhodni oz. južni fasadi prisotno 517 kosov poslikanih opek. Od tega je prisotnih 112 velikih, 87 srednjih, 110 polovičnih in 208 majhnih. 125 (0,8 m²) jih je zelo poškodovanih, ponekod manjka tudi sam opečnat nosilec. Celotna površina poslikanih področij znaša okoli 4 m².

Severna fasada

Na severni fasadi je prisotno 255 kosov poslikanih opek. Od tega je 84 velikih, 24 srednjih, 23 polovičnih in 124 majhnih. 127 (0,9 m²) jih je zelo poškodovanih, ponekod manjka tudi sam opečnat nosilec. Celotna površina poslikanih področij znaša okoli 4 m².

Notranja južna stena

Na notranji južni steni je prisotno 224 kosov. Od tega je 56 velikih, 66 srednjih, 60 polovičnih in 40 majhnih. Prisotna sta še dva posebna kosa, ki sta polkrožna. Zelo poškodovana je samo ena poslikana opeka. Celotna površina poslikanih področij znaša okoli 2 m².

Notranja severna stena

Na notranji severni steni je prisotno 224 kosov. Od tega je 56 velikih, 66 srednjih, 60 polovičnih in 40 majhnih. Prisotna sta še dva posebna kosa, ki sta polkrožna. Zelo poškodovana je samo ena poslikana opeka. Celotna površina poslikanih področij znaša okoli 2 m².

Notranja vzhodna stena vratarnice

Na notranji vzhodni fasadi je prisotno 340 kosov poslikane opeke. Od tega so prisotne 4 zelo velike, 44 velikih, 34 srednjih, 62 polovičnih, 195 majhnih in ena diagonalna poslikana površina. 42 jih je zelo poškodovanih, ponekod manjka tudi sam opečnat nosilec. Celotna površina poslikanih področij znaša okoli 2,2 m².

Notranja zahodna stena vratarnice

Na notranji vzhodni fasadi je prisotno 334 kosov poslikane opeke. Od tega je prisotnih 39 velikih, 43 srednjih, 74 polovičnih, 176 majhnih ter ena diagonalna poslikana površina. 49 jih je zelo poškodovanih, ponekod manjka tudi sam opečnat nosilec. Celotna površina poslikanih površin znaša okoli 2,2 m².

VILA

Poslikane opeke so prisotne na minaretu, južni, severni vzhodni in zahodni fasadi vile. Nekaj jih je prisotno na steni v notranjosti, ki je, v preteklosti, tvorila fasado. Na fasadah vile je prisotno 2300 kosov. Celotna površina poslikanih opek zavzema okoli 14,5 m² fasad vile. Od tega je zelo poškodovanih 790 poslikanih opek, kar znaša okoli 4,5 m².

Južna fasada

Na južni fasadi je prisotno 505 kosov poslikanih opek. Od tega je prisotnih 29 velikih, 50 srednjih, 86 polovičnih, 328 majhnih, 6 trikotnikov in 6 posebnih poslikanih opek. 167 (0,7 m²) jih je zelo poškodovanih, ponekod manjka tudi sam opečnat nosilec. Celotna površina poslikanih področij znaša okoli 3 m².

Severna fasada

Na severni fasadi je prisotno 635 kosov poslikanih opek. Od tega je 50 velikih, 103 srednjih, 132 polovičnih, 340 majhnih, 10 trikotnih in ena posebna poslikana površina. 212 (1,4 m²) jih je zelo poškodovanih, ponekod manjka tudi sam opečnat nosilec. Celotna površina poslikanih področij znaša okoli 4 m².

POROČILO O SONDIRANJU

Vzhodna stena

Na vzhodni fasadi je prisotno 741 kosov poslikane opeke. Od tega je prisotnih 108 velikih, 87 srednjih, 198 polovičnih, 326 majhnih, 18 trikotnih in 4 posebne poslikane površina. 317 jih je zelo poškodovanih, ponekod manjka tudi sam opečnat nosilec. Celotna površina posikanih področij znaša okoli 5,1 m².

Zahodna stena

Na zahodni fasadi je prisotno 237 kosov poslikane opeke. Od tega je prisotnih 5 velikih, 16 srednjih, 6 polovičnih in 210 majhnih. 82 jih je zelo poškodovanih, ponekod manjka tudi sam opečnat nosilec. Celotna površina posikanih področij znaša okoli 1,15 m².

Minaret

Na minaretu je prisotno 182 kosov poslikane opeke. Od tega je prisotnih 48 velikih, 6 srednjih, 72 polovičnih, 8 trikotnikov in 48 posebnih. 12 jih je zelo poškodovanih, ponekod manjka tudi sam opečnat nosilec. Celotna površina poslikanih področij znaša okoli 1,4 m².

UGOTOVITEV

Na fasadah objektov v Rafutskem parku je prisotno 4194 različnih kosov poslikanih opek oz. 31 m² površine. Od tega je 1135 (27%) kosov zelo poškodovanih, ponekod manjka tudi sam opečnat nosilec. V površini to znaša okoli 6,5 m².

Na površini poslikanih opek je prisotno predvsem luščenje barvne plasti in ponekod, posebej pri tleh in področjih, kjer je v preteklosti fasade zakrivalo rastlinje, tudi razpad samega nosilca oz. polne opeke. Ponekod je razpadla tudi vezivna malta med samimi poslikanimi opekami.

POROČILO O SONDIRANJU

4 KOMENTAR

V notranjosti glavne stavbe in vratarnice Vile Rafut smo izdelali 57 sond. V notranjosti glavne stavbe 56 sond in eno sondo v vratarnici. Vzorci za naravoslovne raziskave niso bili odvzeti, saj je to bilo samo informativno sondiranje. Po določitvi oz. odločitvi, kako bo prezentirana sama stavba in kakšni posegi se bodo izvajali v prihodnosti, se lahko, glede na samo stanje stavbe in poglobljene informacije ob odkrivanju le te, izvedejo naravoslovne raziskave z namenom uporabe materialov v prihodnosti. V tem trenutku bi bile le te brezpredmetne.

Ob analizi sondažnih raziskav smo lahko nekako opisali razvoj objekta oz. njegove predelave. Ta razvoj je nastal samo na temelju sondažnih raziskavah, ki smo jih opravili, oz. na prisotnosti ometov in opleskov. Nikakor pa ni definitiven in se lahko ob morebitnih obsežnih gradbenih sondažnih raziskavah oz. pri prenovi same stavbe in novih odkritjih spreminja.

V okviru sondažnih raziskav je bil opravljen tudi popis prisotnih črno poslikanih opek, ki so sestavljene v dekorativne vzorce in vidne na fasadah rezidence oz. vile in vratarnice oz. salamika.

SKUPNA NAVODILA

Noben predel stavbe se NE SME prenavljati brez dovoljenja in nadzora odgovornega konservatorja ZVKDS, OE Nova Gorica. Pri razpravi o prezentiranju se upoštevajo smernice, ki so podane v tem dokumentu. Vsi posegi na sami stavbi, razen sondažnih raziskav, se lahko opravljajo šele takrat, ko so odstranjeni ali vsaj omiljeni viri vlage.

O izbiri predloga in morebitnih nadaljnjih posegih odloča odgovoren konservator ZVKDS, OE Nova Gorica oz. morebiti sklicana strokovna komisija.

POROČILO O SONDIRANJU

VILA RAFUT - REZIDENCA

RAZISKAVE IN UGOTOVITVE

Namen sondažne raziskave je bil ugotovitev razvoja same stavbe skozi 20. stoletje ter odkrivanje morebitnih poslikav. Podrobni opisi za posamezne prostore so navedeni v poglavju 3 - Izsledki raziskav. Na tem mestu so samo poudarjena pomembnejša odkritja.

Morebitna prisotnost dekorativnih poslikav.

Pri sondiranju nismo nikjer zasledili prisotnost primarnih dekorativnih poslikav, ki bi nastale med leti 1909 in 1914. Njihovo prisotnost pa ne izključujemo, saj se v prostoru 14a (S33) nahaja zelo majhen fragment barvne plasti, kjer se pojavljata dve barvi. Plast je označena kot morebitna poslikava. Potrditev prisotnosti te morebitne poslikave je lahko mogoča samo z obsežnim sondiranjem v prihodnosti. Če se obsežno sondiranje ne bo izvajalo, je pri obnovi stavbe, v tem prostoru, nujno potreben konservatorsko restavratorski nadzor.

Predelava J stene v pritličju prostora 3.

S sondiranjem smo na J steni prostora 3 (S52) ugotovili, da so v preteklosti predelali to steno. Najverjetnejši vzrok je bila premestitev vratne odprtine bolj proti Z steni. Na načrtih izpred leta 1914 je ta odprtina izrisana bliže V steni. To domnevo potrjujejo prisotne plasti, ki so novejšega nastanka.

Pozidava odprtine, na J steni, v pritličju prostora 11.

Na J steni prostora 11 smo s sondo S56 odkrili ostenje odprtine, ki je zagotovo obstajalo leta 1914. Na ostenju le te, so prisotni primarni opleski, ki se pojavljajo tudi v nadstropju objekta. Pozidana "vratna" odprtina, je bila najverjetneje spremenjena v okensko, po drugi svetovni vojni.

J stena z odkritim pozidanim ostenjem.

S55, ki prikazuje primarne plasti na J steni prostora 11.

Predelava J stene prostora 12 in pozidava vratne odprtine na V steni.

Področje J stene (S54) v prostoru 12 je bilo v preteklosti predelano. Pozidano je bilo ostenje odprtine, ki je najverjetneje obstajala pred 1. sv. vojno. Vzhodna stena (S53), na področju morebitnih vrat, ki so vodila v prostor 7 je bila v preteklosti predelana. Najverjetneje je vzrok pozidava vratne odprtine med prostoroma 12 in 7, ki je bila izrisana na arhitekturnem načrtu izpred leta 1914.

Predelava J stene v območju vrat v prostoru 14a.

Glede na načrte izpred leta 1914 naj bi vrata na J steni bila pozicionirana nekoliko bolj proti V strani. Domneva, da je prišlo do predelave, je bila dokazana s sondo S37. Na področju bliže vratom je namreč uporabljena zračna opeka, medtem ko je primaren nosilec na levi strani sonde polna opeka. Zračno opeko so v objektu uporabljali za predelavo po drugi svetovni vojni. Tako so najverjetneje vrata po drugi svetovni vojni premaknili bolj proti Z strani. Zakaj je prišlo do te spremembe, ni znano.

POROČILO O SONDIRANJU

Prisotnost niše ali odprtine na Z steni prostora 15

Že z večjo sondo, ki so jo naredili v preteklosti in vidno opeko levo od sonde S41 je vidno, da je v preteklosti na tem območju obstajala odprtina ali niša. Danes je zapolnjena z zračno opeko. To se je najverjetneje zgodilo po drugi svetovni vojni.

Prisotnost vratne odprtine na J steni v prostoru 26a

S sondo S57 na J steni prostora 26a smo odkrili, da je bil v preteklosti na tej steni prehod v prostor 27. Na levi strani sonde so še prisotne naključne primarne barvne plasti, medtem ko se na desni pojavljajo samo sekundarne plasti.

Predelava na J steni prostora 26b

S sondo S60 na J steni smo odkrili, da se je v preteklosti, na tej steni, levo od vrat, dogodila večja predelava. Na desni strani sonde so še prisotne naključne primarne barvne plasti, medtem ko se na levi strani pojavljajo samo sekundarne plasti. Ali je res v preteklosti na tem mestu obstajalo stopnišče, ne moremo zagotovo reči, saj so na področju, danes, kjer bi moral obstajati še star primarni nosilec, ki je viden po načrtih, prisotna vrata. Ker pa so na desnem delu sonde delno prisotne še vedno primarne naključne plasti, obstaja velika verjetnost prisotnosti nekakšne odprtine v preteklosti, ki bi jo bilo potrebno dokazati z obsežnim sondiranjem v prihodnosti.

Vzhodna stena prostora 26c novejšega nastanka

S sondo S18 smo odkrili, da je V stena novejšega nastanka. Nastala, glede na prisotne plasti, najverjetneje v drugi polovici 20. stoletja oz. v času, ko je objekt uporabljal Zdravstveni dom.

Prisotnost odprtine na Z steni in na S steni prostora 35

Na Z steni smo popisali že odkrit prehod med prostoroma 35 in 36, ki je bil pozidan najverjetneje v drugi polovici 20. stoletja, saj je uporabljena zračna opeka kot nosilec za pozidano področje. Ta prehod je nastal med leti 1909 in 1914, kar je vidno tudi po načrtih izpred leta 1914. Na S steni pa smo s sondo S28 odkrili pozidano odprtino med prostoroma 35 in 34, ki je vidna na načrtih izpred leta 1914.

Prehod med prostoroma 35 in 36.

Prehod med prostoroma 35 in 34.

Vratna odprtina na V steni prostora 36

Vzhodna stena je nastala v času nastanka samega objekta, kar dokazujejo primarni plasti pri samih vratih. Na načrtu izpred leta 1914 je na V steni izrisana niša, za katero smo s sondo S23 dokazali, da so jo že pri sami gradnji, med leti 1909 in 1914, spremenili v vratno odprtino, ki povezuje prostor 36 s prostorom 32.

Predelava odprtine na J steni prostora 36

Na področju J stene je vidno, da so v preteklosti spremenili pozicijo prehoda na teraso, ki je obstajalo ob nastanku stavbe. S sondo S20 smo dokazali, da je, levo od danes prisotnih vrat, vidna meja med starimi naključnimi primarnimi plastmi na levi strani sonde in novejšimi dodanimi plastmi na desni strani sonde.

POROČILO O SONDIRANJU

Prisotnost primarnih nosilcev, ometov in barvnih plasti.

Primarne plasti smo s sondiranjem odkrili v vseh prostorih, kjer so se izvajale sondažne raziskave. Ponavadi so te plasti naključane z namenom nanosa sekundarnih plasti.

Uporabljeni primarni materiali

Primaren nosilec za ostenje rezidence je polna opeka. Na nekaterih področjih, kot so nosilne stene se pojavlja beton, najverjetneje železobetonski in na stropu lesen nosilec.

Primaren omet, ki je iste sestave kot vezivna malta med primarnimi opečnatimi zidaki, je izdelan iz apnene malte s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna. Najverjetneje je dodana tudi majhna količina cementa. Ta omet je bil najverjetneje nanesen že med leti 1909 in 1914. Grob omet, ki se pojavljajo pri prenovljenih predelih prostorov in omet s kamenčki in belimi skupki apna je sekundarnega nastanka.

Kot najstarejša oz. primarna barvna plast se pojavlja bel oplesk nanesen na omet s kamenčki, koščki opeke in belimi skupki apna. Ta je najverjetneje bil nanesen kot podlaga za, v večini uporabljene, okrase in bež opleske. Nanje je nato, v večini, nanesen tanek sloj belega opleska. Bež opleski so velikokrat sijajni, kar pomeni, da je morda apnenim opleskom bil dodana snov, ki daje sijaj.

Materialno stanje

S sondiranjem smo ugotovili, da je samo stanje notranjščine rezidence Vile Rafut zelo slabo. Prisotna je visoka stopnja vlage, ki je posledica meteorne vode, ki odteka po stopnišču iz same terase na strehi, in vlage, ki se dviguje s tal. Prav tako na stanje samih plasti vplivajo nezasteklena okna in posledično nihanje temperature. Posledično je na plasteh prisotno luščenje, drobljenje, pulverizacija in drobljenje barvne plasti in slaba kohezija ometov, ki se posledično drobijo ter odpadajo.

Predelave rezidence Vile Rafut skozi 20. stoletje

Vila Rafut je bila zgrajena med leti 1909 in 1914. Takrat je zagotovo bilo ostenje pozidano s polno opeko in vezano z apneno malto, ki je vsebovala majhne kamenčke, koščke opeke in bele skupke apna. Ista malta je bila uporabljena za primaren enoslojen omet. Nanj so bili nato naneseni primarni opleski. Vse te plasti so bile nato naključane. Kdaj se je to dogodilo s samim sondiranjem nismo uspeli ugotoviti. Morda so nekateri grobi ometi in ometi z majhnimi kamenčki in belimi skupki apna, ki so zelo podobni primarnim, že bili naneseni med leti 1928 in 1929. Zagotovo pa so pozidana področja, ki vsebujejo zračno opeko nastala po drugi svetovni vojni. Prav tako je bilo takrat pozidano področje teras.

VRATARNICA**RAZISKAVE IN UGOTOVITVE**

Namen sondažne raziskave je bil ugotovitev ali so v prostoru prisotni primarni ometi in barvne plasti.

Uporabljeni primarni materiali

V prostoru je prisoten samo primaren nosilec, ki je opeka. Vsi ostali ometi z barvnimi plastmi so sekundarnega nastanka.

Materialno stanje

S sondiranjem smo ugotovili, da je samo stanje notranjščine vratarnice slabo. Prisotni so madeži vlage, drobljenje, luščenje in posledično odpadanje barvnih plasti. To so predvsem posledice prisotne vlage, ki se dviguje s tal. Ometi imajo nekoliko boljšo kohezijo in adhezijo z nosilcem.

ČRNO POSLIKANE OPEKE

Na fasadah objektov v Rafutskem parku je prisotno 4194 različnih kosov poslikanih opek oz. 31 m² površine. Od tega je 1135 (27%) kosov zelo poškodovanih, ponekod manjka tudi sam opečnat nosilec. V površini to znaša okoli 6,5 m².

POROČILO O SONDIRANJU

SMERNICE IN PREDLOGI ZA REZIDENCO VILE RAFUT IN VRATARNICO

- Nadaljno sondiranje**

O morebitnem dodatnem sondiranju odloča odgovoren konservator, čeprav to, v tem trenutku, ni potrebno. Če se bo le to izvajalo, naj se izdelajo sonde v prostoru 14a.

Dodatne sondažne raziskave lahko opravi le za to usposobljena oseba, ki jo potrdi odgovoren konservator ZVKDS, OE Nova Gorica. Po končanih sondažnih raziskavah mora biti izdelano obsežno poročilo z ugotovitvami in smernicami, ter predlogi za nadaljne kons. - rest. posege.

- Naravoslovne raziskave**

Predlagamo, da se v notranjosti objektov opravijo naravoslovne raziskave samo v primeru, da bi nam le te pomagale pri nadaljnjih kons. - rest. posegih. Drugače v tem trenutku niso potrebne.

Na fasadah objektov je pred konservatorsko - restavratorskimi deli nujno potrebna naravoslovna raziskava za identifikacijo veziva in pigmenta, ki tvorita črno barvno plast na polnih opekah.

- Odstranitev vlage**

V prihodnosti bo potrebno tudi odstraniti ali vsaj omiliti vire vlage, ki povzroča propad barvne plasti, ometov in vezivne malte ter nastanek soli v in na sami površini sten v rezidenci Vile Rafut. Pri tem se morejo upoštevati navodila podana v mapi 3. Vsi gradbeni ali celo morebiti konservatorsko - restavratorski posegi, razen sondažnih raziskav, se lahko opravljajo šele takrat, ko so odstranjeni ali vsaj omiljeni viri vlage, do te stopnje, da ta več drastično ne vpliva na omete in vezivno malto.

- Konservatorsko - restavratorski posegi**

Kons. - rest. posegi v notranjosti rezidence Vile Rafut in vratarnice, razen na področju poslikanih opek, niso nujno potrebni. Morda se delno sondiranje opravi med samimi gradbenimi deli, da se potrdi ali zavrže domneva prisotnosti poslikave v prostoru 14a. O obsežnem sondiranju odloča odgovoren konservator ZVKDS, OE Nova Gorica, ki tudi nadzira morebitna dodatna dela. Kakršnekoli spremembe načrta posegov, ki so podani pred tem, se lahko izvedejo samo ob predhodnem potrdilu odgovornega konservatorja ali celo sklicane strokovne komisije. Vsa kitanja in plombiranja vezivne malte in originalnega apnenega ometa izvaja za to usposobljena oseba, ki jo potrdi odgovoren konservator. Strogo prepovedano je dodajanje akrilnih emulzij in drugih dodatkov, razen če je to dovoljeno od odgovornega konservatorja. O toniranju že obstoječih starejših ometov odloča odgovorni konservator.

Kons. - rest. posegi na fasadah objektov so v prihodnosti priporočljivi, če želimo ohraniti in prezentirati prisotne črno poslikane opeke. Med deli je potreben nadzor odgovornega konservatorja ZVKDS, OE Nova Gorica. Kakršnekoli spremembe načrta posegov, ki so podani pred tem, se lahko izvedejo samo ob predhodnem potrdilu odgovornega konservatorja ali celo sklicane strokovne komisije. Vsa kitanja in plombiranja vezivne malte ter restavriranje samih poslikav izvaja za to usposobljena oseba, ki jo potrdi odgovoren konservator. Strogo prepovedano je dodajanje akrilnih emulzij in drugih dodatkov, razen če to dovoljeno od odgovornega konservatorja.

- Predlog prezentiranja**

Področja brez poslikav

Ometi na katerih so izvedeni samo opleski in ki imajo zelo slabo samo kohezijo ter adhezijo z nosilcem, se odstranijo in nadomestijo z novimi apnenimi. Ta postopek ni dovoljen na področjih kjer je prisotna poslikava. Predeli z ometi in morebitnimi barvnimi plastmi, ki niso toliko poškodovani od vlage, se lahko ohranijo za prihodnost, kot zgodovinski dokument in se jih samo utrdi ali ponovno opleska. Izbira opleska za ostenje se poskuša uskladiiti z ostalimi predeli in tako na nek način poskuša doseči estetsko celovitost spomenika. Pri tem poskušamo spoštovati zgodovinski dokument oz. kakšni opleski so bili uporabljeni prvotno. O vsem odloča odgovoren konservator ZVKDS, OE Nova Gorica.

POROČILO O SONDIRANJU

V primeru odkritja poslikav med gradbenimi deli

Za morebitne stenske poslikave, ki bi jih odkrili pri obnovi stavbe na ostenjih Vile Rafut, se bo potrebno odločiti ali jih prezentirati ali ponovno "zapreti" ter pustiti, kot zgodovinski dokument za prihodnost. O tem in načinu prezentiranja odloča odgovoren konservator iz ZVKDS, OE Nova Gorica. V primeru, da se le te ponovno ometajo jih bo potrebno predhodno natančno dokumentirati in utrditi. V primeru, da se prezentirajo, pa bodo nujno potrebni kons. - rest. posegi.

Črno poslikane opeke

Črno poslikane opeke na fasadah vile in vratarnice se prezentirajo. Manjkajoče predele se rekonstruira, medtem ko se na obstoječih predelih le te ohranijo in na njih se izvedejo konservatorsko - restavratorski posegi. O načinu prezentiranja odloča odgovoren konservator iz ZVKDS, OE Nova Gorica.

POSEG**Poseg v primeru ohranjanja ometov z opleski:**

- Dokumentiranje pred, med in po "kons. – rest." posegih.
- Odstranitev opreme in zavarovanje oken, vrat, tal s PVC - jem.
- Pregled stanja in analiza poškodb.
- Morebiten ogled s strani strokovne komisije in predlog nadaljnjih kons. – rest. postopkov.
- Nujno potrebno odstranjevanje virov vlage pred nadaljnjimi kons. - rest. posegi.
- Odstranjevanje novjših ometov in poškodovanih apnenih ometov.
- Utrjevanje vezivne malte in nosilnih ometov.
- Kitanje in plombiranje vezivne malte in apnenih ometov.
- Nanos apnenih ometov na področja, kjer le ta niso več priostna.
- Tonsko izenačevanje.
- Poročilo o opravljenem posegu.

Poseg v primeru ohranjanja ometov z opleski:

- Dokumentiranje pred, med in po "kons. – rest." posegih.
- Odstranitev opreme in zavarovanje oken in vrat s PVC - jem.
- Pregled stanja, analiza poškodb in izris posebnih opek ter izmera posameznih kosov opek.
- Odvzem vzorca za nadaljne raziskave oz. identifikacijo uporabljenih materialov.
- Morebiten ogled s strani strokovne komisije in predlog nadaljnjih kons. – rest. postopkov.
- Nujno potrebno odstranjevanje virov vlage in rastlinskega rasti pred nadaljnjimi kons. - rest. posegi.
- Odstranjevanje novjših in poškodovanih vezivnih malt in delov opečnatih nosilcev.
- Odstranjevanje zelo poškodovanih opleskov.
- Utrjevanje vezivne malte in nosilnih ometov.
- Kitanje in plombiranje vezivne malte in apnenih ometov.
- Rekonstruiranje opečnih zidakov zelo poškodovanih predelov.
- Utrjevanje originalne barvne plasti.
- Retuširanje.
- Tonsko izenačevanje.
- Poročilo o opravljenem posegu.